

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
Թողարկողի ֆիրմային անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն
Կազմակերպա-իրավական ձևը

Վազգեն Սարգսյան 2, Երևան 0010, ՀՀ
Հեռ՝ (+37410) 56 11 11, Ֆաքս՝ (+37410) 51 31 33
Էլ.-փոստ՝ info@ameriabank.am
Կայք՝ www.ameriabank.am

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
Գլխավոր տեղաբաշխողի անվանումը

փակ բաժնետիրական ընկերություն
Կազմակերպա-իրավական ձևը

Վազգեն Սարգսյան 2, Երևան 0010, ՀՀ
Հեռ՝ (+37410) 56 11 11, Ֆաքս՝ (+37410) 51 31 33
Էլ.-փոստ՝ info@ameriabank.am
Կայք՝ www.ameriabank.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱՁԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ
ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ
ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Արժեթղթերի տեսակը՝	անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	համապատասխան Թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	Թողարկման ծրագրային ծավալ՝ 20,000,000,000 (քսան միլիարդ) ՀՀ դրամ, բայց ոչ պակաս քան 3,000,000,000 (երեք միլիարդ) ՀՀ դրամ, 50,000,000 (հիսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար
Արժեկտրոնը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍ 1 ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ	3
ՄԱՍ 2 ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	5
2.1 Տեղեկատվություն Բանկի և նրա գործունեության վերաբերյալ	5
2.2 Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր	10
2.3 Բանկի զարգացման միտումները	12
2.4 Աուդիտն իրականացնող անձինք և խորհրդատուներ	13
2.5 Ղեկավարությունը և բաժնետերերը	13
2.6 Պարտատոմսերի հիմնական տվյալները	15
2.7 Պարտատոմսերի առաջարկի ծրագրի համակողմանի նկարագիրը	17
2.8 Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը	17
2.9 Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	17
ՄԱՍ 5 ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	109
ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6: Ֆինանսական հաշվետվություններ	109

ՄԱՍ 1 ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

Անդրեյ Մկրտչյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի նախագահ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	13/07/20 (ամսաթիվ)
Ռուբեն Վարդանյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	13/07/20 (ամսաթիվ)
Նուբար Աֆեյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	 (ամսաթիվ)
Ռոբերտ Փոն Ռեկովսկի (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անկախ անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	 (ամսաթիվ)
Լինդսի Ֆորբս (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	13/07/20 (ամսաթիվ)
Ֆիլիպ Լինչ (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	13/07/20 (ամսաթիվ)
Պիեռ Գյուրջյան (անուն, ազգանուն)	Խորհրդի անդամ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	 (ամսաթիվ)

Արտակ Հանեսյան (անուն, ազգանուն)	Տնօրինության նախագահ, Գլխավոր տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	07/07/2020 (ամսաթիվ)
Գևորգ Թառումյան (անուն, ազգանուն)	Տնօրինության անդամ, Գլխավոր տնօրենի տնօրեն, ֆինանսական գծով տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	07/07/2020 (ամսաթիվ)
Գագիկ Սահակյան (անուն, ազգանուն)	Տնօրինության անդամ, Կորպորատիվ և ներդրումային բանկինգի գծով տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	07/07/2020 (ամսաթիվ)
Անդրանիկ Բարսեղյան (անուն, ազգանուն)	Տնօրինության անդամ, Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	07/07/2020 (ամսաթիվ)
Արման Բարսեղյան (անուն, ազգանուն)	Տնօրինության անդամ, Մանրածախ բանկինգի տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	07/07/2020 (ամսաթիվ)
Արմինե Ղազարյան (անուն, ազգանուն)	Տնօրինության անդամ, Տաղանդների կառավարման և ծառայությունների գծով տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	07/07/2020 (ամսաթիվ)
Գոհար Խաչատրյան (անուն, ազգանուն)	Տնօրինության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	07/07/2020 (ամսաթիվ)

Ստորագրությունները հավաստում են՝

Արտակ Հանեսյան (անուն, ազգանուն)	Տնօրինության նախագահ, Գլխավոր տնօրեն (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	07/07/2020 (ամսաթիվ)
-------------------------------------	---	--	-------------------------

ՄԱՍ 2 ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ԿԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ծրագրային Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ծրագրային Ազդագիրը և վերջինիս կից ներկայացվող փաստաթղթերը էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային էջում՝ www.ameribank.am:

2.1 Տեղեկատվություն Բանկի և նրա գործունեության վերաբերյալ

2.1.1 Թողարկողի տվյալները և կապի միջոցները

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է

Հայերեն՝	Ամերիաբանկ»	Փակ
Ռուսերեն՝	Закрытое Акционерное Общество «Америабанк»	
Անգլերեն՝	“Ameriabank” Closed Joint Stock Company	

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է

Հայերեն՝	«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
Ռուսերեն՝	ЗАО «Америабанк»
Անգլերեն՝	“Ameriabank” CJSC

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ Վազգեն Սարգսյան 2, Երևան 0010, ՀՀ

Բանկի պետական գրանցման համարն է՝ 50

Բանկի գտնվելու վայրն է՝ Վազգեն Սարգսյան 2, Երևան 0010, ՀՀ

Կապի միջոցները՝
Հեռ.՝ (+37410) 56 11 11
Ֆաքս՝ (+37410) 51 31 33
Էլ. Փոստ՝ info@ameriabank.am
Կայք՝ www.ameriabank.am

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապվել «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ Թողարկող կամ Բանկ) հաճախորդի մենեջերների հետ, որակավորված ներդրողները կարող են նաև կապվել Ներդրումային Բանկային ծառայության Կապիտալի Շուկաների բաժնի որևէ աշխատակցի հետ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+37410) 56 11 11:

2.1.2 Թողարկողի համառոտ պատմությունը և ռազմավարությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայներարտբանկ» ՓԲԸ) ստեղծվել է 1992թ. հուլիսի 24-ին ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկում 1992թ-ի սեպտեմբերի 8-ին: Բանկի պետական գրանցման վկայականի համարն է N 0154: Նույն թվականի դեկտեմբերի 8-ին Բանկին տրամադրվել է բանկային գործունեության թիվ 50 լիցենզիան:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի ու երաշխիքների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկը ՀՀ ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Ստորև ներկայացված է Բանկի զարգացման համառոտ պատմական ակնարկը՝ ժամանակագրական կարևոր նշումներով՝

- 2007թ. Հայներարտբանկի բաժնետոմսերի հիմնական փաթեթը (96%) ձեռք բերվեց «Թի Դի Էյ Հոլդինգս Լիմիթեդ» ընկերության կողմից: (2011թ. անվանափոխվել է «Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) Լիմիթեդ» ընկերության): 2007-2013թթ. ընթացքում ընկերության մասնակցության

չափը Բանկի կանոնադրական կապիտալում աստիճանաբար ավելացվելով դարձել է 100%:

- 2008թ. «Հայներարտբանկ» ՓԲԸ-ն վերանվանվել է «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի:
- 2010թ. «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն և «Կասկադ բանկ» ՓԲԸ-ն վերակազմակերպվել են միացման միջոցով, որի արդյունքում «Կասկադ բանկ» ՓԲԸ-ի գործունեությունը դադարել է, իսկ «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն պահպանել է իր գործունեությունը նաև որպես «Կասկադ բանկ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդ:
- 2015թ. ընթացքում Բանկը և Վերակառուցման ու Զարգացման Եվրոպական Բանկը (EBRD) կնքեցին 40 մլն ԱՄՆ դոլարի բաժնետիրական կապիտալի ներգրավման պայմանագիր, որից 30մլն ԱՄՆ դոլարը ներդրվեց 2015թ.-ի դեկտեմբեր ամսին, իսկ մնացած 10 մլն ԱՄՆ դոլարը կտրամադրվի Բանկին կոնսոլիդացիոն ծրագրերի իրականացմանն աջակցելու համար: Նույն թվականին IFC-ն Բանկին հատկացրեց 50 մլն դոլարի ստորադաս փոխառություն:
- 2018 թվականին Ասիական Զարգացման Բանկը (ADB) Բանկի բաժնետոմսերի ձեռքբերման նպատակով 30 մլն ԱՄՆ դոլարի ներդրում կատարեց:
- 2019թ. Ի ԷՍ ՓԻ ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթեդ ընկերությանը լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալը համալրվեց 46,720,000 (քառասունվեց միլիոն յոթ հարյուր քսան հազար) ՀՀ դրամով:
- 2020թ. փետրվարին Ի ԷՍ ՓԻ ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթեդ ընկերությանը լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ կանոնադրական կապիտալը համալրվեց 39,680,000 (երեսունինը միլիոն վեց հարյուր ութսուն հազար) ՀՀ դրամով:
- 2020թ. մարտին Ամերիա Գրուպ /Սի-Ուայ/ Լիմիթեդ ընկերությանը պատկանող Բանկի թվով 8788 հատ, 2.812.160.000 ՀՀ դրամ ընդհանուր անվանական արժեքով և Բանկի կանոնադրական կապիտալի շուրջ 7,52 տոկոսը կազմող բաժնետոմսերը փոխանցվել են «Աֆեյան Ֆաունդեյշն Ֆոր Արմենիա» ԻՆԿ. /Afeyan Foundation for Armenia Inc./ ոչ առևտրային հիմնադրամին, ինչ արդյունքում Բանկի կանոնադրական կապիտալում Ամերիա Գրուպ /Սի-Ուայ/ Լիմիթեդ ընկերության մասնակցությունը նվազել է և ներկայում կազմում է շուրջ 48,95 տոկոս:

2.1.3 Բանկի կանոնադրական կապիտալը

2019թ.-ի դրությամբ Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմել է ավելի քան 37 (երեսունյոթ) միլիարդ ՀՀ դրամ, որը բաժանված է թվով 116,710 (հարյուր տասնվեց հազար յոթ հարյուր տաս) հատ հասարակ անվանական բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը՝ 320,000 (երեք հարյուր քսան հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Բանկի բաժնետերերն են Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) Լիմիթեդը, Աֆեյան Ֆաունդեյշն ֆոր Արմենիա Ինկ. ոչ առևտրային հիմնադրամը, Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը, Ի ԷՍ ՓԻ ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթեդը և Ասիական Զարգացման Բանկը, որոնց պատկանում են Բանկի բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 48.95%-ը, 7.52%-ը, 17.76%-ը, 11.83%-ը և 13.94%-ը:

2.1.4 Բանկի մասնաճյուղերը

Բանկն ունի 19 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը: Մասնաճյուղերի հասցեները մանրամասն ներկայացված են [Ազդագրի 4.3.1.5 մասում](#):

2.1.5 Բանկի խմբի կառուցվածքը

Բանկի բաժնետեր է հանդիսանում «Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) Լիմիթեդ» ընկերությունը, վերջինս հանդիսանում է նաև հետևյալ ընկերությունների բաժնետեր՝

- ԱՄԵՐԻԱ ՓԲԸ
- ԱՄԵՐԻԱ ԻՆՔ
- ՓՐՈՓԵՐԹԻ ԴԻՎԵԼՈՓՄԵՆԹ ՔԱՄՓՆԻ ՓԲԸ

2.1.6 Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքը

Բանկի ներքին վարչակազմակերպչական կառուցվածքը ներկայացված է [Հավելված 4-ում](#):

2.1.7 Բիզնեսի նկարագիրը

Բանկը գրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ում 1992թ սեպտեմբերի 8-ին և դեկտեմբերի 8-ին ստացել է թիվ 50 բանկային գործունեության լիցենզիան: 2019 թվականի դրությամբ Բանկի ընդհանուր կապիտալը կազմել է 101.2 մլրդ ՀՀ դրամ:

2019թ-ի արդյունքներով Բանկի ընդհանուր ակտիվները կազմել են 968.1 մլրդ ՀՀ դրամ, ընդհանուր պարտավորությունները՝ 866.9 մլրդ ՀՀ դրամ: Լրացուցիչ տեղեկությունները մատչելի են Բանկի ինտերնետային կայքում:

2.1.8 Ակտիվների որակը

2.1.8.1 Ակտիվների համարժեքությունը

2019 թվականի արդյունքներով Բանկի զուտ շահույթը, համաձայն աուդիտի ենթարկված հաշվետվությունների, կազմել է 12.1 մլրդ ՀՀ դրամ, իսկ կապիտալի շահութաբերությունը (զուտ շահույթի հարաբերությունն կապիտալի միջին մեծությանը)՝ 12.78%: Լևերիջի գործակիցը (ընդհանուր կապիտալի միջին մեծության հարաբերությունն ընդհանուր ակտիվների միջին մեծությանը) կազմել է 11.42%:

2.1.8.2 Ակտիվների որակը

2019 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի համախառն վարկային պորտֆելը կազմել է 578 մլրդ ՀՀ դրամ: Նույն պահի դրությամբ Բանկի վարկային պորտֆելում չաշխատող ակտիվների մասնաբաժինը կազմել է 2.9% (ըստ 3րդ փուլի դասակարգման):

2.1.8.3 Ակտիվների իրացվելիությունը

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որակյալ և արագ իրացվելի ակտիվների, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար: Ստորև ներկայացվում են ՀՀ ԿԲ իրացվելիության նորմատիվները՝

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանած թույլատրելի մեծությունը	Փաստացի մեծություն 2019	Փաստացի մեծություն 2018	Փաստացի մեծություն 2017	Փաստացի մեծություն 2016
Ն ₂ ^{1*}	15%	27.85%	21.90%	29.74%	31.23%
Ն ₂ ^{2**}	60%	94.46%	78.78%	93,35%	133.17%

* Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների զումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն

** Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցություն

2.2 Թողարկողին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկեր

2.2.1 Թողարկողին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Թողարկողին առնչվող ռիսկերի համալիր նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ [Ազդագրի 4.2](#) մասում:

Աճող մրցակցություն: Բանկային ոլորտին բնորոշ է բարձր մրցակցությունը, հետևաբար շուկայում մրցակիցների ակտիվության բարձրացումը կարող է բացասաբար ազդել Թողարկողի ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Ինֆլյացիոն կամ գնողունակության ռիսկ: Չնայած Բանկը ներդրել է բավականին ճկուն և արդյունավետ գնագոյացման համակարգ իր կողմից առաջարկվող ծառայությունների համար՝ պետք է նկատի ունենալ, որ, կախված Թողարկողի կողմից ծառայությունների գնային առաձգականության և եկամուտների առաձգականության բնութագրիչներից, Բանկի հասույթը կարող է նվազել ՀՀ-ում սպասվելիք գնաճի պայմաններում:

Նորմատիվ և օրենսդրական դաշտի փոփոխություններ: Թողարկողը գործում է ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող հատվածներից մեկում: Հնարավոր է, որ հաջորդող տարիների ընթացքում Բազել-3 ստանդարտների ներդրման արդյունքում ռիսկի գնահատման որոշակի սկզբունքներ կիրառվեն, որոնք միտված են լինելու Բանկի ռիսկերի կառավարման համակարգի ամրապնդմանը:

Աշխարհաքաղաքական ռիսկեր: Աշխարհաքաղաքական, տարածաշրջանային և ներքաղաքական իրավիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում հնարավոր է առաջ գան այնպիսի բացասական գործոններ, որոնք կարող են անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ ընդհանուր մակրոտնտեսական իրավիճակի վրա, որն իր հերթին կարող է մեծացնել չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը, ավելացնել պահուստավորման ծախսերը ու իջեցնել Բանկի շահութաբերությունը:

Վարկային ռիսկ: Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկի չաշխատող վարկերի ու ակտիվների վերաբերյալ մանրամասն տեղեկություն ներայացված է Ազդագրին կից ֆինանսական հաշվետվություններում:

Շուկայական ռիսկ: Շուկայական գործոնների ազդեցության ներքո Բանկի ներդրումների արժեքը կորցնելու ռիսկն է: Շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքների, գնային, արտարժույթի և կապիտալի գործիքների գնային ռիսկերը: Այս ռիսկի բացասական ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա նվազեցնելու համար Բանկի Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը սահմանել է Բանկի ռիսկի ախորժակի մեծությունը, մշակել է շուկայական ռիսկի սահմանաչափեր, դրանց հետևելու և պահպանելու վերահսկման արդյունավետ մեխանիզմներ:

Արտարժույթային ռիսկ: Թողարկողն իրականացնում է ակտիվների ու պարտավորությունների արժույթային ճեղքվածքի կառավարման հավասարակշռված ու ցածր ռիսկային քաղաքականություն: Այնուամենայնիվ, ՀՀ դրամի փոխարժեքի հնարավոր էական արժեզրկումը հիմնական արժույթների նկատմամբ կարող է բացասական ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Բանկը մշտապես կրում է շուկայական տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների ռիսկը:

Իրացվելիության ռիսկ: Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտավորությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Թողարկողն այս ռիսկը մեղմելու համար կիրառում է մի քանի գործիքներ, ինչպիսիք են՝ իրացվելի միջոցների (կանխիկ, պարտատոմսեր և այլ արագ իրացվելի ակտիվներ) բավարար մակարդակի մշտական պահպանումը Բանկում և ֆինանսական գործընկերների հետ առկա վարկային գծերի մատչելիության ապահովումը:

2.2.2 Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համալիր նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ [Ազդագրի 3.1](#) մասում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ: Տնտեսությունում տոկոսադրույքների փոփոխությունը կարող է հանգեցնել ներդրողների կողմից Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ եկամտաբերության մակարդակի վերանայման՝ տոկոսադրույքների մակարդակի բարձրացումն այլ հավասար պայմաններում կարող է հանգեցնել պարտատոմսերի գնի անկմանը և հակառակը:

Շուկայական ռիսկ: Երկրորդային շուկայում Թողարկողի պարտատոմսերի գինը և դրանց նկատմամբ պահանջարկը կարող են (կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ ժամանակամիջոցում) նվազել ներքին և միջազգային տնտեսություններում տնտեսական ցուցանիշների փոփոխությունների և/կամ նման փոփոխությունների սպասումների հետ կապված:

Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

Իրացվելիության ռիսկ: Թողարկողը պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար վերջիններիս նախատեսում է օժտել որոշակի ներդրումային որակներով: Այնուամենայնիվ, Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ իր կողմից թողարկված պարտատոմսերը դրանց շրջանառության ժամկետի ընթացքում ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար ֆինանսապես շահավետ գնով:

Վարկանիշի փոփոխության ռիսկ: Այլ հավասար պայմաններում պարտատոմսի գինը սովորաբար ուղղակի կախվածության մեջ է գտնվում Թողարկողի և/կամ հենց պարտատոմսի վարկային ռիսկը նկարագրող վարկանիշից/վարկանիշներից (S&P, Moody's, Fitch): Վարկանիշի իջեցման արդյունքում սովորաբար պարտատոմսի գինն ընկնում է:

2.3 Բանկի զարգացման միտումները

2.3.1 Զարգացման միտումները

Բանկի գործունեությունը նպատակաուղղված է որակապես նոր ծառայությունների տրամադրմանը, ակտիվային գործառնությունների հուսալիության բարձրացմանը և դրանով իսկ ներդրողների և ավանդատուների շահերի պաշտպանմանը: Բանկը որդեգրել է ծառայությունների և ներքին գործընթացների թվայնացման ուղին՝ որպես հետագա զարգացման և արդյունավետության բարձրացման կարևոր գործիք:

Բանկի կողմից շարունակվելու են շեշտադրվել մանրաձախ և ՓՄՁ ուղղությունները՝ ապահովելով վարկային պորտֆելում դրանց տեսակարար կշռի շարունակական աճը: Արդեն իսկ ներդրված թվայնացման նախագծերը էապես կավելացնեն Բանկի՝ հաճախորդների ավելի լայն սեգմենտների ներգարվման հնարավորությունները, ինչը նախկինում որոշակիորեն սահմանափակված էր համեմատաբար փոքր մասնաճյուղային ցանց ունենալու պատճառով:

2.3.2 Դատական հայցեր, սպասվող փոփոխություններ

Ընկերությունը ներգրավված չէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական իրավական վարույթների մեջ, որոնք կարող են ունենալ կամ վերջերս ունեցել են էական ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա:

2.4 Աուդիտն իրականացնող անձինք և խորհրդատուներ

Բանկի 2016-2018 թթ. ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացվել է «Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ-ի կողմից: 2019թ.-ի ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացվել է «ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՍՊԸ կողմից:

2.5 Ղեկավարությունը և բաժնետերերը

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը՝ Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինը,
- Տնօրենների Խորհուրդ,
- Տնօրենների խորհրդին կից կոմիտեներ
- Տնօրինությունը և Գլխավոր տնօրենը - Տնօրինության Նախագահը:

2.5.1 Բանկի բաժնետերերը

Սույն Ծրագրային Ազդագիրը կազմելու պահին Բանկի բաժնետերերն են եղել՝

- Ամերիա Գրուպը (Սի-Ուայ) - 48.95%
- Աֆեյան Ֆաունդեյշն ֆոր Արմենիա Ինկ. – 7.52%
- Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ - 17.76%
- Ասիական Զարգացման Բանկ – 13.94%
- Ի ԷՍ ՓԻ ԷՍ Հոլդինգ Լիմիթեդ – 11.83%

2.5.2 Բանկի խորհուրդը

Սույն Ծրագրային Ազդագիրը կազմելու պահին Բանկի Խորհուրդը բաղկացած էր 7 անդամներից՝ նախագահ և վեց անդամ:

Անուն ազգանուն	Զբաղեցրած պաշտոն	Փորձառությունը
Անդրեյ Մկրտչյան	Խորհրդի նախագահ	Ավելի քան 20 տարի
Ռուբեն Վարդանյան	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 25 տարի
Նուբար Աֆեյան	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 25 տարի
Ռոբերտ Ֆոն Ռեկովսկի	Խորհրդի անկախ անդամ	Ավելի քան 25 տարի

Լինդսի Ֆորբս	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 35 տարի
Պիեռ Գյուրջյան	Խորհրդի անդամ	Մոտ 30 տարի
Ֆիլիպ Լինչ	Խորհրդի անդամ	Ավելի քան 30 տարի

2.5.3 Տնօրենների խորհրդին կից կոմիտեներ

Աուդիտի կոմիտե	Վարձատրության կոմիտե	Կորպորատիվ կառավարման և ղեկավար անձնակազմի նշանակման կոմիտե
<p>Կոմիտեի հիմնական նպատակն է ապահովել բաժնետերերի շահերի պաշտպանությունը, բարձրացնել բանկում ֆինանսական հաշվետվողականության, արտաքին աուդիտի, ռիսկերի կառավարման և ներքին հսկողության արդյունավետությունը:</p>	<p>Կոմիտեի նպատակն է աջակցել բանկում վարձատրության արդյունավետ համակարգի ձևավորմանը, ապահովել նշված համակարգի որակի գնահատումը, իրականացնել վարձատրության կիրառվող մեխանիզմների մոնիտորինգ՝ լավագույն որակավորում ունեցող մասնագետներին ներգրավելու և պահելու, ինչպես նաև չարաշահման ցանկացած հնարավորություն բացառելու նպատակով:</p>	<p>Կոմիտեի նպատակը բանկի Տնօրենների խորհրդի, վերջինիս կից կոմիտեների և ղեկավարության համար արհեստավարժ, հմուտ, փորձառու, առաքինի մասնագետներից բաղկացած կադրային բազայի ստեղծումն է, ըստ անհրաժեշտության նրանց համապատասխան պաշտոններում ներգրավումը, այդ թվում՝ փոխարինելիության ապահովումն ու կադրային բարելավումը, ինչպես նաև կիրառելի օրենսդրական կարգավորմանը համապատասխան՝ կորպորատիվ</p>

		կառավարման ոլորտում միջազգային լավագույն փորձի ներդրումը:
--	--	---

Տնօրենների խորհրդին կից կոմիտեների կառուցվածքը ներկայացված է [4.7.3.2](#) կետով:

2.5.4 Բանկի տնօրինությունը

Բանկի Տնօրինությունը բաղկացած է 7 անդամից:

Անդամներ	Զբաղեցրած պաշտոնը
Արտակ Հանեսյան	Տնօրինության նախագահ - Գլխավոր տնօրեն
Գևորգ Թառումյան	Տնօրինության անդամ, Գլխավոր տնօրենի տեղակալ, Ֆինանսական գծով տնօրեն
Անդրանիկ Բարսեղյան	Տնօրինության անդամ, Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն
Գագիկ Սահակյան	Տնօրինության անդամ, Կորպորատիվ և ներդրումային բանկինգի գծով տնօրեն
Արման Բարսեղյան	Տնօրինության անդամ, Մանրաձախ բանկինգի տնօրեն
Արմինե Ղազարյան	Տնօրինության անդամ, Տաղանդների կառավարման և ծառայությունների գծով տնօրեն
Գոհար Խաչատրյան	Տնօրինության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ

Բանկի աշխատակիցների քանակը 2019թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1,050 է (2018՝ 706):

2.6 Պարտատոմսերի հիմնական տվյալները

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական են, ոչ փաստաթղթային, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն, իսկ տոկոսային վճարումները կատարվելու են արժեկտրոնների միջոցով:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի դեպքում՝ ՀՀ դրամով, ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի դեպքում՝ ԱՄՆ դոլարով:

Թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են հետևյալ արժույթով.

- մինչև ՀՀ օրենսդրությամբ արժեկտրոնները արժեթղթերի թողարկման արժույթով վճարելու հնարավորություն նախատեսելը /«Արժույթային կարգավորման և արժույթային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի համապատասխան փոփոխության/լրացման ուժի մեջ մտնելու պահը/ ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց վճարման ենթակա արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով: Ընդ որում, ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց ՀՀ դրամով արժեկտրոնների վճարման դեպքում հիմք է ընդունվում արժեկտրոնների վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ հրապարակված միջին փոխարժեքը:

- ՀՀ օրենսդրությամբ արժեկտրոնները արժեթղթերի թողարկման արժույթով վճարելու հնարավորություն նախատեսելուց /«Արժույթային կարգավորման և արժույթային վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքի համապատասխան փոփոխության/լրացման ուժի մեջ մտնելուց/ հետո ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց վճարման ենթակա արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով, իսկ ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց՝ ԱՄՆ դոլարով:

Թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմելու է առավելագույնը 20,000,000,000 (քսան միլիարդ) ՀՀ դրամ, բայց ոչ պակաս քան 3,000,000,000 (երեք միլիարդ) ՀՀ դրամ, և 50,000,000 (հիսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար:

Տեղաբաշխվող (վաճառվող) պարտատոմսերի քանակը որոշվելու է Թողարկման ծավալին ու անվանական արժեքին համապատասխան:

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի համար, 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար՝ ԱՄՆ դոլարով թողարկված պարտատոմսերի համար:

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Տարեկան արժեկտրոնի մեծությունը ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

2.7 Պարտատոմսերի առաջարկի ծրագրի համակողմանի նկարագիրը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման գործընթացի մանրամասները և վաճառքի պայմանները ենթակա են հաստատման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

2.8 Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Բանկի Տնօրինության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային տեղաբաշխումը սկսելուց առնվազն 3 (երեք) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները Թողարկողը պարտավորվում է հրապարակել իր ինտերնետային կայքում:

2.9 Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

Ստորև ներկայացվում են Բանկի 2017-2019 թվականների ամփոփ ֆինանսական տվյալները՝

Ցուցանիշի անվանումը (հազար ՀՀ դրամ)	2019	2018	2017
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	12,114,968	10,502,444	7,649,987
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	94,762,163	83,101,233	67,389,798
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)*	12.78%	12.64%	11.35%

Ցուցանիշի անվանումը (հազար ՀՀ դրամ)	2019	2018	2017
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	12,114,968	10,502,444	7,649,987
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	829,429,318	704,249,345	674,648,005
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)*	1.46%	1.49%	1.13%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	12,114,968	10,502,444	7,649,987
Գործառնական եկամուտ	39,948,808	36,782,298	25,680,314
Զուտ շահույթի մարժա (NPM)	30.33%	28.55%	29.79%
Գործառնական եկամուտ	39,948,808	36,782,298	25,680,314
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	829,429,318	704,249,345	674,648,005
Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU)*	4.82%	5.22%	3.81%
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	829,429,318	704,249,345	674,648,005
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	94,762,163	83,101,233	67,389,798
Սեփական կապիտալի մուտիպլիկատոր (EM)	8.75	8.47	10.01
Զուտ տոկոսային եկամուտ	30,998,614	27,331,071	18,364,309
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	629,571,540	564,274,089	524,646,648
Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)*	4.92%	4.84%	3.50%
Տոկոսային եկամուտ	60,360,766	53,640,166	49,297,198
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	629,571,540	564,274,089	524,646,648
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն*	9.59%	9.51%	9.40%
Տոկոսային ծախսեր	29,362,152	26,309,095	30,932,889
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	720,297,205	613,569,893	602,008,750
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր*	4.08%	4.29%	5.14%
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	12,114,968	10,502,444	7,649,987
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	116,681	113,306	100,273
Զուտ շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)*	103.83	92.69	76.29
Սպրեդ*	5.51%	5.22%	4.26%

* Աղյուսակում ներկայացված միջին մեծությունները հաշվարկված են առդիտ չանցած եռամսյակային ցուցանիշների հիման վրա:

Ամփոփ Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են [Հավելված 3](#)-ում:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՄԱՍՈՎ) ԿՐՈՒՄ Է ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԵԹԵ ԱՅՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ Է ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՄՅՈՒՄ ՄԱՍԵՐԻ ՀԵՏ ԴԻՏԱՐԿԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ:

ՄԱՍ 5 ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6: Ֆինանսական հաշվետվություններ

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

**2019թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն.....	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	10
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	11
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	12
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյանի փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2019թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի կանոնագրքի* (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք էթիկային վերաբերող մեր պարտականություններն այս պահանջներին և էթիկայի միջազգային կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հանգամանք

Բանկի 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտն իրականացվել է այլ աուդիտորական կազմակերպության կողմից, որի 2019թ. մարտի 27-ի եզրակացությունում արտահայտվել է չձևափոխված կարծիք այդ ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի ընթացքում: Այս հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ

Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 20-ում:

Աուդիտի առանցքային հարց	Ինչպես ենք անդրադարձել հարցին աուդիտի ընթացքում
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխատվությունները կազմում են ընդհանուր ակտիվների 61%-ը և ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը կանոնավոր հիմունքով գնահատվում է և զգայուն է ստորև ներկայացված կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կիրառել մասնագիտական դատողություններ և կատարել ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և հաճախորդներին տրված վարկերի գծով պարտազանցման դեպքերի ժամանակին բացահայտում (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստի գնահատում, 	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներառելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարած մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը: - ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը, աշխատանքը և գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - 1-ին և 2-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց դեպքում ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, հիմք ընդունելով մեզ հայտնի տեղեկատվությունը գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային աղբյուրների տվյալների հետ ընտրանքային կարգով:

Աուդիտի առանցքային հարց	Ինչպես ենք անդրադարձել հարցին աուդիտի ընթացքում
<p>– ակնկալվող դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար:</p> <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների ժամկետների և գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>– իրավաբանական անձանց տրված 2-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց դեպքում ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի հաշվարկում ելակետային տվյալների տեղին լինելը:</p> <p>– իրավաբանական անձանց տրված 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց դեպքում ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերի վրա, որոնք հավանաբար կարող են առավելագույնս նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:</p> <p>– ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համար ընտրանքային կարգով ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը, վճարումների ուշացման ժամանակին արտացոլումը և վարկերի բաշխումը փուլերին:</p> <p>– ֆիզիկական անձանց տրված 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց դեպքում ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները:</p> <p>– գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2019թ. փաստացի արդյունքների հետ:</p> <p>– գնահատել ենք նաև, թե որքան պատշաճորեն են արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումները Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:</p>

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվությունում պարունակվող տեղեկատվությունը, սակայն չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և վերջիններիս վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Ակնկալվում է, որ տարեկան հաշվետվությունը կտրամադրվի մեզ այս աուդիտորական եզրակացության ստորագրման ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր եզրակացությունը չի անդրադառնում այլ տեղեկատվությանը, և մենք չենք արտահայտի որևէ հավաստիացում այդ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի հետ կապված մեր պատասխանատվությունն է ծանոթանալ վերը նշված այլ տեղեկատվությանը, երբ այն դառնա հասանելի, և այդ տեղեկատվությանը ծանոթանալիս դիտարկել, թե արդյոք այլ տեղեկատվությունն էականորեն չի համապատասխանում ֆինանսական հաշվետվություններին կամ աուդիտի ընթացքում մեր կողմից ձեռք բերված տեղեկատվությանը կամ կարող է այլ կերպ էականորեն խեղաթյուրված լինել:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Բանկը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով պատճառով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական թերահավատություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և հետևաբար, իրենցից ներկայացնում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Այս հարցերը ներկայացվում են մեր աուդիտորական եզրակացությունում, եթե օրենսդրությամբ կամ իրավական ակտերով չի արգելվում տվյալ հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ այդ հարցի ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքները կարող են գերակշռել դրա ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Տիգրան Գասպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

KPMG Armenia LLC
«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
4 մայիսի 2020թ.

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ
 Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2019թ. հազ. դրամ	2018թ.* հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	6	59,171,261	52,954,291
Այլ տոկոսային եկամուտ	6	1,189,505	685,875
Տոկոսային ծախս	6	(29,362,152)	(26,309,095)
Ջուտ տոկոսային եկամուտ		30,998,614	27,331,071
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	7	5,439,164	4,511,230
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	8	(1,501,380)	(1,111,594)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		3,937,784	3,399,636
Ջուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով	9	315,158	995,577
Ջուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	10	4,577,671	3,134,059
Ջուտ օգուտ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեքի գծով		345,547	155,365
Այլ գործառնական եկամուտ	11	3,179,924	4,242,231
Այլ գործառնական ծախսեր	12	(3,405,890)	(2,475,641)
Գործառնական եկամուտ		39,948,808	36,782,298
Ջուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով	13	(7,171,028)	(9,380,965)
Այլ արժեզրկում և պահուստներ		(29,783)	(22,749)
Գործառնական եկամուտ արժեզրկումից հետո		32,747,997	27,378,584
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(10,101,061)	(7,936,402)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	14	(6,677,422)	(6,118,214)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		15,969,514	13,323,968
Շահութահարկի գծով ծախս	15	(3,854,546)	(2,821,524)
Շահույթ տարվա համար		12,114,968	10,502,444
Այլ համապարփակ եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Ներդրումային արժեքի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		593,045	61,959
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ զումար		(276,438)	(124,292)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>316,607</i>	<i>(62,333)</i>
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս) տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		316,607	(62,333)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		12,431,575	10,440,111

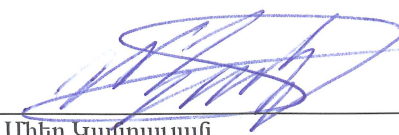
* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և (տես Ծանոթագրություն 3):

9-ից 111-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են դեկավարության կողմից 2020թ. մայիսի 1-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արտակ Հանեսյան
 Տնօրինության նախագահ

Սիեր Կանդալյան
 Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների շարքից մասնաճյուղի անոր կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	2019թ. հազ. դրամ	2018թ.* հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16	247,353,690	144,353,912
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17 (ա)		
- Բանկի կողմից պահվող		8,255,606	6,290,841
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		-	526,169
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	17 (բ)	10,848,985	11,602,128
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	17 (գ)		
- Բանկի կողմից պահվող		33,510,890	22,269,117
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		-	16,556,346
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	18	27,014,640	4,946,612
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	19	23,549,559	6,746,414
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20	585,741,899	547,943,183
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	21	11,162,394	10,240,337
Օգտագործման իրավունքի ձևի ակտիվ	22	11,235,119	-
Հետաձգված հարկային ակտիվ	15	-	185,898
Առգրավված ակտիվներ	20	3,028,455	2,628,659
Այլ ակտիվներ	23	6,379,980	5,457,611
Ընդամենը ակտիվներ		968,081,217	779,747,227
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	17 (ա)	35,314	20,621
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	24	34,488,813	43,076,769
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		-	17,011,404
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	25	593,223,433	399,086,132
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	26	54,573,055	50,846,356
Այլ փոխառություններ	27	126,685,607	120,913,209
Ստորադաս փոխառություններ	27	36,495,281	50,414,125
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		279,389	1,086,688
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	15	918,445	-
Հանձնառությունների գծով պահուստ	32	116,222	140,163
Վարձակալության գծով պարտավորություն		11,373,257	-
Այլ պարտավորություններ	28	8,665,323	7,393,812
Ընդամենը պարտավորություններ		866,854,139	689,989,279
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ	29		
Բաժնետիրական կապիտալ		37,347,200	37,300,480
Էմիսիոն եկամուտ		17,009,560	16,968,725
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		650,042	333,435
Զբաղիչված շահույթ		46,220,276	35,155,308
Ընդամենը սեփական կապիտալ		101,227,078	89,757,948
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		968,081,217	779,747,227

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և (տես Ծանոթագրություն 3):

	2019թ.	2018թ.*
Ծնթգ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	60,612,689	58,733,901
Վճարված տոկոսներ	(27,533,867)	(33,083,438)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	5,439,164	4,511,231
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(1,501,380)	(1,111,594)
Չուտ մուտքեր իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	697,736	453,772
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնականություններից	4,043,700	3,586,028
Այլ գործառնական (վճարումներ)/մուտքեր	(343,748)	1,766,590
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին	(9,611,889)	(7,165,324)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ	(3,818,407)	(4,888,861)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(1,070,037)	(2,240,960)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(22,263,721)	5,247,616
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(16,602,636)	1,924,073
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(52,411,736)	(89,537,762)
Այլ ակտիվներ	(1,656,875)	(1,651,412)
Գործառնական պարտավորությունների (նվազում)/աճ		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(743,702)	(579,945)
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	(8,058,493)	4,427,815
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(16,999,992)	10,913,628
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	195,650,670	32,999,639
Այլ պարտավորություններ	578,480	2,678,452
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) գուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը		
	104,405,956	(13,016,551)
Վճարված շահութահարկ	(3,591,966)	(2,758,200)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր		
	100,813,990	(15,774,751)
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(2,847,579)	(4,348,326)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեքի ձեռքբերում	(6,077,857)	(8,735,406)
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեքի վաճառքից և մարումից	7,532,357	6,909,824
Անորոշիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքի ձեռքբերում	(11,148,512)	(12,208,815)
Մուտքեր անորոշիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքի վաճառքից և մարումից	17,106,225	15,956,823
Ներդրումային գործունեությունից ստացված/ներդրումային գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր		
	4,564,634	(2,425,900)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Վարձակալության գծով պարտավորությունների դիմաց վճարում	22 (1,444,183)	-
Վճարված շահաբաժիններ	29 (1,050,000)	(1,148,000)
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից	29 87,555	14,426,666
Ստացված այլ փոխառություններ և ստորադաս պարտավորություններ	27 39,072,808	118,532,201
Այլ փոխառությունների և ստորադաս պարտավորությունների մարում	27 (43,493,485)	(85,915,500)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեքից	26 21,864,967	24,855,545
Թողարկված պարտքային արժեքի մարում	26 (17,659,493)	(12,849,554)
Ֆինանսավորման գործունեության համար (օգտագործված)/ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր		
	(2,621,831)	57,901,358
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ		
	102,756,793	39,700,707
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	266,334	(2,919,971)
Փոփոխությունների ազդեցությունը արժեքկանգնում գծով պահուստի վրա	(23,349)	(43,192)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	144,353,912	107,616,368
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	16 247,353,690	144,353,912

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և (տես Ծանոթագրություն 3):

Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
հազ. դրամ					
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	32,087,360	7,755,179	338,214	29,721,118	69,901,871
Ճշգրտում ՖՀՄՍ 9-ի սկզբնական կիրառման ժամանակ՝ առանց հարկի Վերահաշվարկված մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	-	-	57,554	(3,920,254)	(3,862,700)
Շահույթ տարվա համար	32,087,360	7,755,179	395,768	25,800,864	66,039,171
Այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	10,502,444	10,502,444
<i>Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ</i>					
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	61,959	-	61,959
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	(124,292)	-	(124,292)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական եկամուտ տարվա համար	-	-	(62,333)	10,502,444	10,440,111
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	5,213,120	9,213,546	-	-	14,426,666
Շահաբաժիններ	-	-	-	(1,148,000)	(1,148,000)
Ընդամենը որոշումություններ սեփականատերերի հետ	5,213,120	9,213,546	-	(1,148,000)	13,278,666
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.*	37,300,480	16,968,725	333,435	35,155,308	89,757,948
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	37,300,480	16,968,725	333,435	35,155,308	89,757,948
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	12,114,968	12,114,968
Այլ համապարփակ եկամուտ					
<i>Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ</i>					
- իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	-	-	593,045	-	593,045
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար	-	-	(276,438)	-	(276,438)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական եկամուտ տարվա համար	-	-	316,607	12,114,968	12,431,575
Գործառնություններ սեփականատերերի հետ՝ գրանցված ուղղակիորեն սեփական կապիտալում					
Բաժնետիրական կապիտալի թողարկում	46,720	40,835	-	-	87,555
Շահաբաժիններ	-	-	-	(1,050,000)	(1,050,000)
Ընդամենը որոշումություններ սեփականատերերի հետ	46,720	40,835	-	(1,050,000)	(962,445)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	37,347,200	17,009,560	650,042	46,220,276	101,227,078

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և (տես Ծանոթագրություն 3):

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Ամերիաբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկին «Հայներարտբանկ» ՓԲԸ) (Բանկ) հիմնադրվել է 1992թ. դեկտեմբերի 8-ին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն: 2007թ-ին Բանկը ձեռք բերվեց «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերության կողմից, որը գնեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 96.15%-ը: 2011թ. ընթացքում «Թի-Դի-Էյ Հոլդինգս Լիմիթիդ» ընկերությունը վերանվանվեց «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ): 2013թ-ին «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) Լիմիթիդ ձեռք բերեց Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 100%-ը:

2015թ. դեկտեմբերի 23-ին Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկը (ՎՋԵԲ) ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի լրացուցիչ թողարկված 20,749 բաժնետոմսերը:

2016թ. դեկտեմբերի 21-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունը ձեռք բերեց Բանկի բաժնետոմսերի 13.5%-ը «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) ընկերությունից:

2018թ. փետրվարի 14-ին Ասիական զարգացման բանկը (ԱՋԲ) ձեռք բերեց Բանկի լրացուցիչ թողարկված բոլոր 16,291 բաժնետոմսերը 14,426,666 հազար դրամով:

2019թ. մարտի 4-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի լրացուցիչ թողարկված 146 բաժնետոմսերը 87,555 հազար դրամով:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն էին՝ «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ)՝ 56.53%, ՎՋԵԲ՝ 17.78%, ԱՋԲ՝ 13.96% «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ»՝ 11.73%:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի և երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ է: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկն ունի 19 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյանի փ. 2:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին Բանկի աշխատակիցների թիվը կազմում էր 1,050 (2018թ-ին՝ 891):

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 34-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

Բացի այդ, 2020թ. առաջին ամիսներին համաշխարհային շուկայում տեղի են ունեցել զգալի ցնցումներ՝ պայմանավորված կորոնավիրուսի բռնկումով: Այլ գործոնների հետ մեկտեղ, հիվանդության բռնկումը հանգեցրել է ֆոնդային բորսայի ցուցանիշների կտրուկ անկման: Այս զարգացումները կարող են էլ ավելի մեծացնել գործունեության իրականացման հետ կապված անորոշության մակարդակը Հայաստանի գործարար միջավայրում: Կառավարությունը նախաձեռնել է 300 միլիարդ դրամ գումարով աջակցության ծրագիր, որը կարող է մեղմացնել բացասական ազդեցությունը Հայաստանի տնտեսության և կազմակերպությունների վրա (տես Ծանոթագրություն 36):

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

Այս ֆինանսական հաշվետվություններն իրենցից ներկայացնում են Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների առաջին փաթեթը, որտեղ կիրառվել են ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» պահանջները: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համապատասխան փոփոխությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 3-ում:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 479.7 դրամ և 483.75 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 537.26 դրամ և 553.65 դրամ 1 եվրոյի համար:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i):
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 30 (զ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 30 (զ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 35:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

ՖՀՄՍ 16

Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություններ» 2019թ. հունվարի 1-ից: Բանկը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ն օգտագործելով պարզեցված հետընթաց մոտեցումը և որոշել է չափել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը վարձակալության գծով պարտավորությանը հավասար գումարով (որոշակի ճշգրտումներով): Համապատասխանաբար, 2019թ. համար ներկայացված համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում, այսինքն՝ այն ներկայացվում է ինչպես նախկինում՝ ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՍԿ մեկնաբանություն 4 համաձայն: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների մանրամասները ներկայացված են ստորև: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 16-ի բացահայտման պահանջներն ընդհանուր առմամբ չեն կիրառվել համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ:

(ա) Վարձակալության սահմանումը

Նախկինում Բանկը պայմանագրի սկզբում որոշում էր, թե արդյոք համաձայնությունը հանդիսանում էր վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում էր վարձակալություն՝ ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում» համաձայն: Այժմ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն վարձակալության սահմանման հիման վրա, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Բանկն օգտագործում է ՖՀՄՄ 16-ով տրվող վարձակալության սահմանումը որոշելու համար, արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը:

ՖՀՄՄ 16-ին անցնելիս Բանկը որոշել է օգտվել գործնական բնույթի պարզեցումից, որը թույլ է տալիս չվերանայել վարձակալության գործարքների բացահայտման համար նախկինում իրականացված գնահատման արդյունքները: Բանկը ՖՀՄՄ 16-ը կիրառել է միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք նախկինում որոշակիացվել էին որպես վարձակալության պայմանագրեր: Պայմանագրերը, որոնք չէին որոշակիացվել որպես վարձակալության պայմանագրեր ՀՀՄՄ 17-ի և ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն, չեն վերագնահատվել ՖՀՄՄ 16-ի պահանջներին համապատասխանող վարձակալություն բացահայտելու համար: Այդ իսկ պատճառով, ՖՀՄՄ 16-ի վարձակալության սահմանումը կիրառվել է միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք կնքվել կամ փոփոխվել են 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո:

(բ) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Որպես վարձակալ Բանկը վարձակալում է գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները:

Համադրելի ժամանակաշրջանում որպես վարձակալ Բանկը դասակարգում էր վարձակալությունները, որոնցով վարձակալին էին փոխանցվում ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, որպես ֆինանսական վարձակալություն: Այս վարձակալության դեպքում վարձակալված ակտիվները սկզբնապես չափվում էին իրական արժեքից և նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքից նվազագույնով: Նվազագույն վարձավճարներն այն վճարներն էին, որոնք վարձակալության ժամկետի ընթացքում պահանջվում էին վարձակալից՝ առանց պայմանական ռենտաների: Սկզբնական ճանաչումից հետո ակտիվները հաշվառվում էին վերջիններիս նկատմամբ կիրառելի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Այլ վարձակալությունների շրջանակում պահվող ակտիվները դասակարգվում էին որպես գործառնական վարձակալություններ և չէին ճանաչվում Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Գործառնական վարձակալության շրջանակում կատարվող վճարումները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Ստացված վարձակալության խրախուսումները ճանաչվում էին որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժանելի մաս վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

ՖՀՄՄ 16-ի համաձայն՝ Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ, այսինքն, այս վարձակալությունները հաշվառվում են հաշվապահական հաշվեկշռում:

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես ակնկալվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է անորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

(i) ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալություն

Նոր ստանդարտին անցնելիս՝ ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալությունների գծով պարտավորությունները չափվում էին մնացած վարձավճարների ներկա արժեքով՝ զեղչված Բանկի լրացուցիչ փոխառության դրույքով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է այն գումարով, որը հավասար է վարձակալության գծով պարտավորությանը՝ ճշգրտված վարձակալության գծով կատարած կանխավճարներով կամ հաշվեգրված վարձավճարներով:

Նախկինում ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալության պայմանագրերի նկատմամբ Բանկը կիրառել է մի շարք գործնական բնույթի պարզեցումներ: Մասնավորապես, Բանկը՝

- չի ճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ այն վարձակալությունների հետ կապված, որոնց դեպքում վարձակալության ժամկետն ավարտվում է սկզբնական ճանաչման ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում,
- բացառել է սկզբնական ուղղակի ծախսումներն օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների չափումից սկզբնական կիրառման ամսաթվին և
- կիրառել է դատողություններ հետադարձ ամսաթվով վարձակալության ժակետը որոշելիս:

(ii) ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն որպես ֆինանսական վարձակալություն դասակարգված վարձակալություն

Բանկը չունի որպես ֆինանսական վարձակալություն դասակարգված վարձակալության պայմանագրեր 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

(գ) Բանկը՝ որպես վարձատու

Բանկը ֆինանսական վարձակալության պայմանագրեր է կնքում հաճախորդների հետ և վարձակալության գծով ստացվելիք գումարները ճանաչում է վարձակալությունում գուտ ներդրումների մեծությանը հավասար գումարով՝ վարձակալության ժամկետի մեկնարկի ամսաթվից սկսած: Վարձակալի համար ՖՀՄՍ 16-ով նախատեսված հաշվապահական հաշվառումն ըստ էության չի փոխվել ի համեմատություն ՀՀՄՍ 17-ով սահմանված հաշվապահական հաշվառման: Վարձակալները շարունակում են բոլոր վարձակալությունները դասակարգել երկու տեսակի՝ ֆինանսական և գործառնական վարձակալության՝ կիրառելով ՀՀՄՍ 17-ով սահմանված դասակարգման նույն սկզբունքը: Վարձակալությունը դասակարգելու համար Բանկը գնահատում է, արդյոք վարձակալությամբ

փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, որի դեպքում վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական, իսկ հակառակ դեպքում՝ որպես գործառնական վարձակալություն: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է որոշ ցուցանիշներ, մասնավորապես, արդյոք վարձակալության ժամկետի մեջ է ներառվում ակտիվի տնտեսական ծառայության մեծ մասը:

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը: Եթե պայմանագիրը պարունակում է վարձակալության և ոչ վարձակալության բաղադրիչներ, Բանկը կիրառում է ՖՀՄՄ 15-ը պայմանագրում սահմանված հատուցումը վերագրելու համար:

Բանկը կիրառում է ապաճանաչման և արժեզրկման ՖՀՄՄ 9-ի պահանջները վարձակալությունում գուտ ներդրումների նկատմամբ: Հետագայում Բանկը կանոնավոր կերպով ուսումնասիրում է վարձակալությունում համախառն ներդրումների հաշվարկում օգտագործվող գնահատված չերաշխավորված մնացորդային արժեքները:

ՖՀՄՄ 16-ին անցնելիս Բանկից չեն պահանջվում ճշգրտումներ այն վարձակալությունների գծով, որոնց շրջանակում այն հանդես է գալիս որպես վարձատու, բացառությամբ ենթավարձակալությունների: Բանկը չունի ենթավարձակալության պայմանագրեր, այդ իսկ պատճառով, Բանկի՝ որպես վարձատուի կողմից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման մոտեցումը չի փոխվել:

(դ) Ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվություններին վրա

(i) Ազդեցությունը ստանդարտին անցնելիս*

ՖՀՄՄ 16-ին անցնելիս Բանկը ճանաչել է ստորև ներկայացված լրացուցիչ իրավունքի ձևով ակտիները և լրացուցիչ վարձակալության գծով պարտավորությունները: ՖՀՄՄ 16-ի սկզբնական կիրառումը կուտակային ազդեցություն չի ունեցել չբաշխված շահույթի վրա: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տանդարտին անցման ազդեցությունը:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2019թ.
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիներ	10,984,619
Այլ ակտիվներ (տրված կանխավճարներ)	(739,942)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(10,244,677)

Որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալությունների գծով պարտավորությունները չափելիս Բանկը վարձավճարները գեղչել է լրացուցիչ փոխառության դրույքով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Կիրառված միջին կշռված դրույքը կազմում է 12.92%:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2019թ.
ՀՀՄՄ 17-ի համաձայն Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտված գործառնական վարձակալության գծով հանձնառություններ առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	2,763,036
Վարձավճարների ներառում չեղյալ համարվող վարձակալությունների շրջանակում	17,241,900
Զգեղչված վարձակալության գծով պարտավորություններ առ 1 հունվարի 2019թ.	20,004,936
Բանկի՝ որպես վարձակալի միջին կշռված լրացուցիչ փոխառության դրույքը առ 1 հունվարի 2019թ.	12.92%
Վարձակալության գծով պարտավորություններ ճանաչված առ 1 հունվարի 2019թ	10,244,677

* ՖՀՄՄ 16-ի ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի վրա ներկայացված է Ծանոթագրություն 22-ում:

Բանկն առաջին անգամ կիրառել է ստանդարտների որոշ փոփոխություններ, որոնք գործում են 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Բանկը վաղաժամ չի կիրառել հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ, մեկնաբանություններ կամ փոփոխություններ: Յուրաքանչյուր փոփոխության բնույթը և ազդեցությունը նկարագրվում է ստորև:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Բացառությամբ Ծանոթագրություն 3-ում բացահայտված փոփոխությունների, ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար: 2019թ. հունվարի 1-ից գործող այլ նոր ստանդարտները և փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունեցել ստորև ներկայացված Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

(ա) Արտարժույթով գործառնություններ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հողվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հողվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն, այդ թվում՝ ՀՀ դրամով արտահայտված պարտադիր պահուստը և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լուրացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված այլ տոկոսային եկամուտը ներառում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ պարտքային ֆինանսական գործիքների և ֆինանսական վարձակալություններում գուտ ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (զ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չնարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չնարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեգրվում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապատասխան ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի ֆիքսված տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկը այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii)):

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն մախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և գեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի գեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, գեղջեղվ փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

iv. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 30 (գ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալություններում,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխաստվորության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ (բացառությամբ ֆինանսական վարձակալություններում զուտ ներդրումների), որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 30 (գ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ասմաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, բայց ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված չեն) և 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ (եթե ֆինանսական գործիքները պարտքային առումով արժեզրկված են):

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասությունների ներկա արժեք (դրամական պակասությունը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 30 (գ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասության հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 30 (գ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասության հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները և գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանճառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանճառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և

- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝* ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեքային գործիքները դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեքկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհաղիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորությունը պահանջվում է պարտքային գործիքի պայմանագիրը կարգավորող օրենքներով և կանոնակարգերով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելաճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս

ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(զ) Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածը ներառում է.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը, ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարները և ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարները (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- գուտ ներդրումները ֆինանսական վարձակալություններում:

(է) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(ը) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (iv)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(թ) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեյո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեյո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեյո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեյո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեյո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- վարձակալված գույքի բարելավում 5-ից 20 տարի
- համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ 5-ից 10 տարի
- տնտեսական գույք 5-ից 10 տարի
- փոխադրամիջոցներ 7 տարի

(ի) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Անորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կան վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 1-ից 10 տարի:

(լ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղջելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը գեղջման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(լս) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(ծ) Առգրավված գույք

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և գուտ իրացման արժեքից նվազագույնով:

(կ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը գեղջվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով գեղջման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների

ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(h) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի սեզմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեզմենտների վրա՝ մանրածախ բանկային գործունեություն, կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն, առևտրային բանկային գործունեություն:

(ձ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե

հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(դ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները: Ստորև ներկայացված փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանություններն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումների փոփոխություններ ՖՀՄՍ ստանդարտներում,*
- *«Էական» տերմինի սահմանում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ),*
- *ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր»:*

5 Սեզնետների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակների համար Բանկի գործունեությունը բաժանված է հետևյալ երեք գործառնական սեզնետի՝ հիմք ընդունելով մատուցվող ապրանքները և ծառայությունները:

Մանրածախ բանկային գործունեություն

Ֆիզիկական անձանց, փոքր և միկրո ձեռնարկությունների ավանդների սպասարկում, սպառողական վարկերի, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի, փոքր և միկրո վարկերի տրամադրում:

Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն

Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի և վարկային գծերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների սպասարկում, ներդրումային բանկային ծառայությունների մատուցում, այդ թվում՝ անդերրայթինգի ծառայություններ և ֆինանսական խորհրդատվություն:

Առևտրային բանկային գործունեություն

Արտարժույթի առուվաճառքի գործառնություններ, պարտատոմսերի պորտֆելի կառավարում, կարճաժամկետ միջոցների ներգրավվում կամ տրամադրում միջբանկային վարկերի միջոցով, հետզման պայմանագրեր իրացվելիության կառավարման նպատակների համար, բրոքերային ծառայությունների մատուցում և այլն:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու նպատակով՝ ղեկավարությունը վերահսկում է իր ստորաբաժանումների գործունեության արդյունքներն առանձին հիմունքով: Շահութահարկը կառավարվում է շահույթը նախքան եկամտահարկով հարկումը հիմունքով և բաշխվում է գործառնական սեզնետների միջև:

Գործառնական սեզնետների միջև փոխանցումների գները հիմնված են պարզաձև ձևերի հեռավորության սկզբունքի վրա, ինչպես և երրորդ կողմերի հետ գործարքների դեպքում:

2019թ. կամ 2018թ. չի գրանցվել մեկ արտաքին հաճախորդի կամ պայմանագրային կողմի հետ իրականացված որևէ գործարք, որից ստացված հասույթը կազմել է Բանկի ընդհանուր հասույթի 10%-ը կամ ավելին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված տեղեկատվություն Բանկի գոծառնական սեզմենտների եկամտի և շահույթի, որոշ ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ:

	Մանրածախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2019թ.				
Զուտ տոկոսային եկամուտ	6,049,625	20,393,147	4,555,842	30,998,614
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	1,519,349	3,895,845	3,535,000	8,950,194
Միջսեզմենտային եկամուտ	9,803,150	(5,747,293)	(4,055,857)	-
Գործառնական շահույթ	17,372,124	18,541,699	4,034,985	39,948,808
Պարտքային կորուստների գծով ծախս	(3,309,378)	(3,861,650)	-	(7,171,028)
Այլ արժեզրկում	-	(29,783)	-	(29,783)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(2,093,029)	(599,723)	(165,842)	(2,858,594)
Անձնկազմի գծով և այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(9,095,247)	(3,905,817)	(918,825)	(13,919,889)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկում	2,874,470	10,144,726	2,950,318	15,969,514
Շահութահարկի գծով ծախս	(626,582)	(2,584,849)	(643,115)	(3,854,546)
Շահույթ տարվա համար	2,247,888	7,559,877	2,307,203	12,114,968

	Մանրածախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2019թ.				
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	178,203,827	421,360,830	77,843,858	677,408,515
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	336,668,100	501,886,209	6,936,319	845,490,628

Տոկոսաբեր ակտիվները ներառում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, բանկերին տրված տոկոսակիր վարկերը և փոխատվությունները, հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները, հաճախորդներին տրված համախառն վարկերը և փոխատվությունները և ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները:

Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են բանկերի ավանդները և մնացորդները (բացառությամբ լորո հաշիվների), հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարները, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառությունները և ստորադաս փոխառությունները:

«Անեքիաբանկ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2018թ.				
Զուտ տոկոսային եկամուտ	1,382,860	21,223,002	4,725,209	27,331,071
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ	1,438,143	3,435,683	4,577,401	9,451,227
Միջսեգմենտային եկամուտ	12,266,116	(8,441,826)	(3,824,290)	-
Գործառնական շահույթ	15,087,119	16,216,859	5,478,320	36,782,298
Պարտքային կորուստների գծով ծախս	(2,425,331)	(6,797,680)	(157,954)	(9,380,965)
Այլ արժեզրկում	-	(22,749)	-	(22,749)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(985,516)	(160,440)	(83,397)	(1,229,353)
Անճնկազմի գծով և այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	(8,327,863)	(3,015,020)	(1,482,380)	(12,825,263)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկում	3,348,409	6,220,970	3,754,589	13,323,968
Շահութահարկի գծով ծախս	(709,069)	(1,283,923)	(828,532)	(2,821,524)
Շահույթ տարվա համար	2,639,340	4,937,047	2,926,057	10,502,444

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2018թ.				
Տոկոսաբեր ֆինանսական ակտիվներ	118,651,578	445,244,596	66,142,737	630,038,911
Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորություններ	280,388,443	377,860,540	22,638,025	680,887,008

Տոկոսաբեր ակտիվները ներառում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, բանկերին տրված տոկոսակիր վարկերը և փոխատվությունները, հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները, հաճախորդներին տրված համախառն վարկերը և փոխատվությունները և ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները:

Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են բանկերի ավանդները և մնացորդները (բացառությամբ լորո հաշիվների), հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարները, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառությունները և ստորադաս փոխառությունները:

Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Ստորև ներկայացված է հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացված հասույթի բացվածքն ըստ սեզոնների ֆՀՄՍ 15-ի շրջանակում 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	Մանրաձախ բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Կորպորատիվ և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Առևտրային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2019թ.				
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	3,454,430	1,829,542	155,192	5,439,164
Եկամուտ խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	-	1,001,576	-	1,001,576
Այլ հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	365,843	292,164	-	658,007
Ընդամենը հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	3,820,273	3,123,282	155,192	7,098,747
			Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
2018թ.				
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	2,722,827	1,569,308	219,095	4,511,230
Եկամուտ խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	-	721,322	1,800,617	2,521,939
Այլ հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	166,569	171,340	-	337,909
Ընդամենը հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	2,889,396	2,461,970	2,019,712	7,371,078

6 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ		
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	53,157,387	47,053,601
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	3,015,197	3,056,988
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	939,980	677,225
Հակադարձ հետզմնան պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	538,526	542,952
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	504,202	471,902
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	124,304	417,820
Այլ	38,959	22,237
	58,318,555	52,242,725
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	852,706	711,566
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	59,171,261	52,954,291
Այլ տոկոսային եկամուտ		
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	624,945	396,791
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	375,741	196,270
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	188,819	92,814
Այլ տոկոսային եկամուտ	1,189,505	685,875
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	60,360,766	53,640,166
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	12,166,015	10,669,140
Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ	9,976,484	10,895,124
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,123,159	2,604,298
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,708,196	1,225,204
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,294,627	-
Հետզմնան պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	558,606	281,181
Ակրեդիտիվների և տրամադրված երաշխավորությունների գծով վճարվելիք գումարներ	521,002	631,857
Այլ	14,063	2,291
	29,362,152	26,309,095
Չուտ տոկոսային եկամուտ	30,998,614	27,331,071

7 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման վճարներ	2,602,582	2,051,820
Դրամական փոխանցումներ	933,286	942,134
Կանխիկացում, հաշիվների սպասարկում և հեռավար համակարգի ծառայություններ	806,024	890,990
Բրոքերային ծառայություններ և անդերրայթինգ	585,077	184,281
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	267,337	261,087
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	167,842	136,278
Այլ	77,016	44,640
	5,439,164	4,511,230

(ա) Հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից

Բանկի հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը, խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայությունների մատուցումից ստացվող հասույթը: Բանկը միջնորդավճարների և այլ վճարների, խորհրդատվական և գործարքների կազմակերպման ծառայությունների գծով հասույթը հիմնականում ճանաչում է ժամանակի որոշակի պահին: 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31 ավարտված տարիների շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչված հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող հասույթը ներառում է.

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը	5,439,164	4,511,230
Եկամուտ խորհրդատվական և և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	1,001,576	2,521,939
Այլ հասույթ հաճախորդների հետ պայմանագրերից	658,007	337,909
	7,098,747	7,371,078

(բ) Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի վերաբերյալ:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Այլ ակտիվներում ներառված դեբիտորական պարտք	80,815	30,387

8 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,158,619	828,537
Դրամական փոխանցումներ	228,980	169,092
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	41,777	55,364
Այլ	72,004	58,601
	1,501,380	1,111,594

9 Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով	414,608	244,025
Չուտ (վնաս)/օգուտ արժույթային և տոկոսադրույքային ածանցյալ գործիքների գծով	(99,450)	751,552
	315,158	995,577

10 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Չուտ օգուտ սփոթ գործարքներից	4,043,700	3,586,028
Չուտ օգուտ/(վնաս) ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	533,971	(451,969)
	4,577,671	3,134,059

11 Այլ գործառնական եկամուտ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Եկամուտ տույժերից և տուգանքներից	1,121,772	1,382,383
Եկամուտ խորհրդատվական և և գործարքների կազմակերպման ծառայություններից	1,001,576	2,521,939
Օգուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից	398,569	-
Չուտ եկամուտ առգրավված ակտիվների վաճառքից	232,127	106,280
Այլ	425,880	231,629
	3,179,924	4,242,231

12 Այլ գործառնական ծախսեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	831,320	626,757
Երաշխիքային վճարներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին	684,933	485,453
Ծրագրային ապահովման սպասարկում	362,373	341,874
Հաճախորդներին տրված վարկերը սկզբնապես շուկայական տոկոսադրույքներով ճանաչելու հետևանք	280,787	-
Գործակալական վճար	209,165	197,039
Տերմինալների օգտագործման վճարներ	109,368	126,706
Գրավի գրանցման ծախսեր	106,482	53,038
Ֆինանսական համակարգի հաշտարար	78,260	67,411
Ինկասացիա	74,842	64,444
Վարկային ռեզիստրի գծով ծախսեր	68,789	60,938
Պահառուական ծառայություններ	35,386	26,848
Քեշբեք և հաճախորդների ներգրավման գծով ծախսեր	24,515	35,603
Մշտադիտարկման ծառայություններ	18,696	21,192
Այլ	520,974	368,338
	3,405,890	2,475,641

13 Չուտ արժեզրկումից կորուստներ ֆինանսական գործիքների գծով

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(19,843)	-	-	(19,843)
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	(8)	-	-	(8)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	61,602	-	-	61,602
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,080,240	1,756,197	4,653,501	7,489,938
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	7,599	-	(53,803)	(46,204)
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	(27,120)	-	-	(27,120)
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	(22,854)	-	-	(22,854)
Անորոշիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(373,558)	-	-	(373,558)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	(79,423)	-	-	(79,423)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(10,541)	258	222,722	212,439
Հանձնառություններ	(4,000)	(5,613)	(14,328)	(23,941)
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	612,094	1,750,842	4,808,092	7,171,028

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների գծով արժեզրկումից կորուստները:

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	17,021	-	-	17,021
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	7	-	-	7
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(5,651)	-	60,652	55,001
Հանախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	4,454,462	182,071	4,135,777	8,772,310
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	2,486	-	211,682	214,168
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	24,455	-	-	24,455
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	21,618	(112,660)	-	(91,042)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	85,437	-	-	85,437
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	72,517	-	-	72,517
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	8,024	(2,025)	270,040	276,039
Հանձնառություններ	(20,546)	(17,082)	(7,320)	(44,948)
Ընդամենը ծախս պարտքային կորուստների գծով	4,659,830	50,304	4,670,831	9,380,965

14 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա*	2,858,594	1,229,353
Գովազդ և շուկայավարում	899,241	698,705
Այլ ծախսեր վարձակալության գծով (2018թ-ին՝ գործառնական վարձակալություն)	472,016	2,204,391
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	413,885	319,010
Մասնագիտական ծառայություններ	263,041	223,635
Վարկերի վերադարձման գծով ծախսեր	210,898	114,508
Անվտանգության ծառայություն	200,941	168,667
Դասընթացներ և կրթություն	180,677	104,121
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	150,939	130,506
Գործուղումների և ներկայացուցչական ծախսեր	128,400	134,270
Բարեգործություն և հովանավորություն	124,058	94,191
Էլեկտրականության և կոմունալ ծախսեր	95,144	103,734
Գրասենյակային ծախսեր	85,938	46,405
Ապահովագրություն	44,427	36,276
Հարկեր, բացառությամբ աշխատավարձի գծով հարկերի և շահութահարկի	23,998	24,563
Այլ	525,225	485,879
	6,677,422	6,118,214

* 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա մաշվածության և ամորտիզացիայի գումարում ներառված 1,027,215 հազար դրամը վերաբերում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ամորտիզացիային՝ ՖՀՄՍ 16 «Լարձակալություններ» պահանջների համաձայն (տես Ծանոթագրություն 22):

15 Շահութահարկի գծով ծախս

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	2,784,667	2,923,474
Նախորդ տարվա ընթացիկ հարկի գծով ճշգրտումներ	-	127,794
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	1,069,879	(229,744)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	3,854,546	2,821,524

2019թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի դրույքը կազմում է 20% (2018թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2019թ. հազ. դրամ	%	2018թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	15,969,514		13,323,968	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(3,193,903)	(20.0)	(2,664,794)	(20.0)
Չնվազեցվող ծախսեր	(754,970)	(4.7)	(37,641)	(0.3)
Հարկի դրույքի նվազեցման հետևանք*	94,327	0.6	-	-
Նախորդ տարվա շահութահարկի ճշգրտում	-	-	(127,794)	(1.0)
Ջուտ օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից և գուտ վնաս շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների գծով (չհարկվող մաս)	-	-	8,705	0.1
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(3,854,546)	(24.1)	(2,821,524)	(21.2)

* Համաձայն 2019թ. հունիսի 25-ի հարկերի մասին որոշման՝ 2020թ. հունվարի 1-ից գործում է նոր հարկային օրենսգիրքն ըստ որի շահութահարկի դրույքը 20%-ից նվազել է 18%: Հաշվի առնելով, որ օրենսդրության փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանում, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետաձգված հարկի գծով մնացորդները հաշվարկվել են օգտագործելով հարկի կիրառելի դրույքը, որն ըստ ակնկալիքների պետք է գործեր հակադարձման ժամանակ:

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն և գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն համապատասխանաբար 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

«Անեքիաբանկ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(36,011)	(34,929)	-	(70,940)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեքային	(54,470)	(14,296)	(34,464)	(103,230)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(179,080)	(1,078,514)	-	(1,257,594)
Անորոշիվացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	(18,770)	(119,645)	-	(138,415)
Հիմնական միջոցներ	(51,740)	34,824	-	(16,916)
Օգտագործման իրավունքի ձևի ակտիվ/վարձակալության գծով պարտավորություն	-	89,699	-	89,699
Այլ ակտիվներ	44,296	38,437	-	82,733
Այլ պարտավորություններ	594,242	7,053	-	601,295
Այլ փոխառություններ	(112,569)	7,492	-	(105,077)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	185,898	(1,069,879)	(34,464)	(918,445)

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	ՖՀՄՍ 9 կիրառման հետևանք	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	(30,281)	-	(5,730)	-	(36,011)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեքային	(84,556)	-	14,503	15,583	(54,470)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(1,075,288)	792,452	103,756	-	(179,080)
Անորոշիվացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ և պահուստներ	(197,755)	173,222	5,763	-	(18,770)
Հիմնական միջոցներ	(68,334)	-	16,594	-	(51,740)
Այլ ակտիվներ	25,243	-	19,053	-	44,296
Այլ պարտավորություններ	448,558	-	145,684	-	594,242
Այլ փոխառություններ	(42,690)	-	(69,879)	-	(112,569)
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	(1,025,103)	965,674	229,744	15,583	185,898

16 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկում	30,542,976	23,812,923
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	192,296,163	108,760,743
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- Aa1-ից Aa3 վարկանիշով	15,619,437	-
- A1-ից A3 վարկանիշով	3,872,463	2,055,194
- Baa1-ից Baa3 վարկանիշով	4,351,050	8,659,732
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	591,763	363,521
- առանց վարկանիշի	103,187	744,991
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	24,537,900	11,823,438
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	247,377,039	144,397,104
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(23,349)	(43,192)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	247,353,690	144,353,912

Պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկն ունի մեկ բանկում տեղաբաշխված միջոցներ (2018թ-ին Բանկը չուներ որևէ այլ բանկում տեղաբաշխված միջոցներ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 15,619,437 հազար դրամ:

Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները վերաբերում են վճարահաշվարկային գործունեությանը (տես Ծանոթագրություն 18) և անհրաժեշտության դեպքում կարող են ելքագրվել:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(43,192)	-	-	(43,192)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	43,192	-	-	43,192
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(23,349)	-	-	(23,349)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(23,349)	-	-	(23,349)

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(26,171)	-	-	(26,171)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	26,171	-	-	26,171
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(43,192)	-	-	(43,192)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(43,192)	-	-	(43,192)

17 Ներդրումային արժեթղթեր և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

(ա) Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	5,639,623	3,896,848
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	496,024	495,621
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	6,135,647	4,392,469
Հայկական կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B1-ից B3 վարկանիշով	882,314	1,027,465
- առանց վարկանիշի	1,164,084	745,688
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,046,398	1,773,153
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	8,182,045	6,165,622
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	-	526,169
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	-	526,169
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8,182,045	6,691,791
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		
Տոկոսադրույքի սվոփեր	-	84,237
Արժույթային սվոփեր	73,561	40,982
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	73,561	125,219
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	8,255,606	6,817,010
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		
Արժույթային սվոփեր	35,314	20,621
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	35,314	20,621

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

(բ) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	7,037,868	4,645,203
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	-	3,019,309
- Այլ եկրների եվրոպարտատոմսեր	-	1,273,589
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	7,037,868	8,938,101
Հայկական կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- Ba1-ից Ba3 վարկանիշով	204,154	-
- B1-ից B3 վարկանիշով	90,458	1,766,415
- առանց վարկանիշի	1,815,190	758,467
Օտարերկրյա կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B1-ից B3 վարկանիշով	1,631,420	-
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	3,741,222	2,524,882
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	10,779,090	11,462,983
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	69,895	139,145
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10,848,985	11,602,128

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար: Կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(144,460)	-	-	(144,460)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	70,802	-	-	70,802
Մարված ակտիվներ	1,854	-	-	1,854
Վաճառված ակտիվներ	101,135	-	-	101,135
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(94,368)	-	-	(94,368)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(65,037)	-	-	(65,037)

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(71,943)	-	-	(71,943)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(28,375)	-	-	(28,375)
Մարված ակտիվներ	2,396	-	-	2,396
Վաճառված ակտիվներ	38,289	-	-	38,289
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(84,827)	-	-	(84,827)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(144,460)	-	-	(144,460)

(i) Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված չգնանշվող բաժնային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներում ներառված են ստորև ներկայացվող չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը.

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող %		2019	2018թ.
			2019թ.	2018թ.	հազ. դրամ	հազ. դրամ
«Արցախ բանկ» ՓԲԸ	Հայաստանի Հանրապետություն	Բանկային գործունեություն	-	0.3%	-	69,250
Արևա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	3.76%	3.76%	36,429	36,429
SWIFT	Բելգիա	Գրամական փոխանցումներ	0.00%	0.00%	33,466	33,466
					69,895	139,145

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումները հիմնականում ներառում են պարտադիր բաժնետոմսերը ֆոնդային բորսաներում և քլիրինգային կազմակերպություններում: Ղեկավարությունը գտնում է, որ այս գործիքների գնահատված իրական արժեքը մոտարկում է դրանց սկզբնական արժեքին 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(գ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	30,880,481	8,247,384
- Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	2,542,987	13,480,810
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	33,423,468	21,728,194
Հայկական կազմակերպությունների կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B1-ից B3 վարկանիշով	152,571	484,608
- առանց վարկանիշի	-	302,996
Ընդամենը որպորատիվ պարտատոմսեր	152,571	787,604
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	33,576,039	22,515,798
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(65,149)	(246,681)
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող ամորտիզացված արժեքով չափվող զուտ ներդրումային արժեթղթեր	33,510,890	22,269,117
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
Հայաստանի Հանրապետության եվրոպարտատոմսեր	-	16,748,372
Ընդամենը պետական պարտատոմսեր	-	16,748,372
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն ներդրումային արժեթղթեր	-	16,748,372
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	-	(192,026)
Ընդամենը վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն ներդրումային արժեթղթեր	-	16,556,346
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով չափվող զուտ պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	33,510,890	38,825,463

Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը բացահայտելիս Բանկն օգտվում է «Moody's» վարկանիշային գործակալության վարկանիշներից:

2019թ. օգոստոսին «Moody's» վարկանիշային գործակալությունը ՀՀ կառավարության ազգային արժույթով և արտարժույթով երկարաժամկետ թողարկողի և արտարժույթով արտահայտված գրավով չափահովված առաջնային պարտքի վարկանիշները B1-ից բարձրացրել է Ba3-ի: Կանխատեսումը «որականից» փոխվել է «կայունի»: Վարկանիշի բարձրացումը հանգեցրել է ՀՀ կառավարության արժեթղթերի գծով պարտազանցման ռիսկի նվազմանը 2019 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերն ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(438,707)	-	-	(438,707)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	310,003	-	-	310,003
Մարված ակտիվներ	146,524	-	-	146,524
Վաճառված ակտիվներ	203,662	-	-	203,662
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(286,631)	-	-	(286,631)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(65,149)	-	-	(65,149)

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	(353,270)	-	-	(353,270)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(115,355)	-	-	(115,355)
Մարված ակտիվներ	109,625	-	-	109,625
Վաճառված ակտիվներ	26,628	-	-	26,628
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	(106,335)	-	-	(106,335)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	(438,707)	-	-	(438,707)

18 Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	2,093,500	1,691,000
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	23,303,790	-
Այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ		
Հայկական բանկեր	1,684,372	1,838,147
ՏՀԶԿ երկրների բանկեր	-	1,483,537
Ընդամենը այլ բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,684,372	3,321,684
Ընդամենը բանկերին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	27,081,662	5,012,684
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(67,022)	(66,072)
Ընդամենը բանկերին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	27,014,640	4,946,612

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

Վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցը ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն և որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 2% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 12%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 6%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով: ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 16), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում: Պարտադիր օրական նվազագույն պահուստ ապահովելու պահանջն ուժի մեջ է մտել 2019թ-ին: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող ավանդներում ներառված է 23,303,790 հազար դրամ գումարով պարտադիր պահուստն արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար (2018թ-ին նման պահուստ չկար):

(բ) Բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող այնպիսի բանկեր (2018թ-ին նման բանկեր չկային), որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Բանկերին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն և ամբողջությամբ դասված են 1-ին փուլ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բանկերին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց կամ արժեզրկված չէին և ամբողջությամբ դասված էին 1-ին փուլ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ 60,652 հազար դրամ գումարով մեկ բանկի տրված արժեզրկված վարկի, որը դասվել էր 3-րդ փուլ: Բանկերին տրված բոլոր վարկերը և փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	5,420	-	60,652	66,072
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	(5,420)	-	-	(5,420)
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(58,975)	(58,975)
Արտարժույթի մասով ճշգրտումներ	-	-	(1,677)	(1,677)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	67,022	-	-	67,022
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	67,022	-	-	67,022

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	11,071	-	-	11,071
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մարված ակտիվներ	(11,071)	-	-	(11,071)
Վերադասակարգում դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից	-	-	60,652	60,652
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	5,420	-	-	5,420
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	5,420	-	60,652	66,072

19 Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Փոքր և միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք գումարներ, առանց վարկանիշի	12,934,713	3,977,218
Միջին չափի հայկական բանկերից ստացվելիք գումարներ, առանց վարկանիշի	10,614,848	2,769,206
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք համախառն գումարներ	23,549,561	6,746,424
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(2)	(10)
Ընդամենը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	23,549,559	6,746,414

2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի այնպիսի պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկ կամ ֆինանսական կազմակերպություն, որի գծով մնացորդները գերազանցեն Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները վերագրելի են հեղինակավոր հայկական բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին: Բոլոր գումարները դասված են 1-ին փուլ և չափվում են ամբողջազգացված արժեքով 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների դիմաց գրավադրված էին 25,415,586 հազար դրամ իրական արժեքով ՀՀ կառավարության արժեթղթերը (2018թ-ին՝ 7,148,759 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

20 Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	Ծնթգ.	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	20 (ա)	426,653,712	440,285,372
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	20 (ա)	151,235,570	102,282,025
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	20 (բ)	10,707,784	10,720,377
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	20 (գ)	5,060,739	8,305,930
Ընդամենը ամբողջազգացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ		593,657,805	561,593,704
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	20 (դ)	5,906,852	2,301,830
Պարտքային կորստի գծով պահուստ		(13,822,758)	(15,952,351)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր և փոխատվություններ		585,741,899	547,943,183

(ա) Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր		
Խոշոր ընկերություններին տրված վարկեր	322,130,999	346,631,927
Փոքր և միջին ընկերություններին տրված վարկեր	104,522,713	93,653,445
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	426,653,712	440,285,372
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	78,403,125	44,827,381
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ սպառողական վարկեր	72,832,445	57,454,644
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	151,235,570	102,282,025
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	577,889,282	542,567,397
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(13,554,046)	(15,603,207)
Ընդամենը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված գուտ վարկեր	564,335,236	526,964,190

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	406,904,273	18,940,841	14,440,258	440,285,372
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	149,704,032	-	-	149,704,032
Մարված ակտիվներ	(148,454,597)	(5,792,401)	(2,272,602)	(156,519,600)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	479,943	(479,943)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(13,426,278)	13,426,278	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(334,326)	(6,933,868)	7,268,194	-
Վերականգնումներ	-	-	355,367	355,367
Դուրսգրված գումարներ	(1,466,802)	-	(5,704,657)	(7,171,459)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	393,406,245	19,160,907	14,086,560	426,653,712

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	379,798,966	22,426,969	14,489,190	416,715,125
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	188,072,142	-	-	188,072,142
Մարված ակտիվներ	(142,830,985)	(10,431,544)	(3,616,256)	(156,878,785)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	2,364	(2,364)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(15,396,444)	15,396,444	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,741,770)	(8,448,664)	11,190,434	-
Վերականգնումներ	-	-	323,055	323,055
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(7,946,165)	(7,946,165)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	406,904,273	18,940,841	14,440,258	440,285,372

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,832,635	2,749,302	6,516,837	13,098,774
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	419,171	-	-	419,171
Մարված ակտիվներ	(1,039,182)	(838,870)	(1,501,091)	(3,379,143)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,377	(1,377)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,103,102)	1,103,102	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(126,067)	(1,513,111)	1,639,178	-
Զեղչի ծախսագրում	-	-	(40,619)	(40,619)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները և փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը	651,340	2,500,665	3,941,487	7,093,492
Վերականգնումներ	-	-	355,367	355,367
Դուրսգրված գումարներ	(1,466,802)	-	(5,704,657)	(7,171,459)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,169,370	3,999,711	5,206,502	10,375,583

հազ. դրամ	2018			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,938,873	4,113,375	7,186,602	14,238,850
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	3,899,001	-	-	3,899,001
Մարված ակտիվներ	(645,996)	(955,677)	(1,136,512)	(2,738,185)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	516	(516)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(969,110)	969,110	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(810,516)	(2,514,209)	3,324,725	-
Զեղչի ծախսագրում	-	-	(131,078)	(131,078)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխությունները և փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը	(580,133)	1,137,219	4,896,210	5,453,296
Վերականգնումներ	-	-	323,055	323,055
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(7,946,165)	(7,946,165)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,832,635	2,749,302	6,516,837	13,098,774

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	97,861,470	477,659	3,942,896	102,282,025
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	115,984,020	-	-	115,984,020
Մարված ակտիվներ	(63,438,697)	(452,970)	(456,420)	(64,348,087)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	16,116	(16,116)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(813,891)	813,891	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,009,295)	(5,720)	2,015,015	-
Վերականգնումներ	-	-	671,202	671,202
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,353,590)	(3,353,590)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	147,599,723	816,744	2,819,103	151,235,570

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	58,546,213	271,405	3,072,191	61,889,809
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	60,128,910	-	-	60,128,910
Մարված ակտիվներ	(18,076,429)	(37,418)	(1,172,672)	(19,286,519)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	11,871	(11,871)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(477,659)	477,659	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,271,436)	(222,116)	2,493,552	-
Վերականգնումներ	-	-	347,174	347,174
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(797,349)	(797,349)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	97,861,470	477,659	3,942,896	102,282,025

«Անեքիաբանկ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,038,623	127,091	1,338,719	2,504,433
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,565,037	-	-	1,565,037
Մարված ակտիվներ	(387,728)	(7,083)	(289,367)	(684,178)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	11,225	(5,526)	(5,699)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(114,647)	114,647	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(576,341)	(113,563)	689,904	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա	(10,115)	101,485	778,768	870,138
Ջեղչի ծախսագրում	-	-	(73,513)	(73,513)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(118,283)	-	1,797,217	1,678,934
Վերականգնումներ	-	-	671,202	671,202
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(3,353,590)	(3,353,590)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,407,771	217,051	1,553,641	3,178,463

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	204,014	44,149	769,452	1,017,615
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,827,045	-	-	1,827,045
Մարված ակտիվներ	(44,243)	(731)	(350,139)	(395,113)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	539	(539)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(119,926)	119,926	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(827,594)	(36,974)	864,568	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա	(188)	1,260	189,400	190,472
Ջեղչի ծախսագրում	-	-	(220,575)	(220,575)
ԱՊԿ հաշվարկի համար օգտագործվող մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություններ	(1,024)	-	536,188	535,164
Վերականգնումներ	-	-	347,174	347,174
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(797,349)	(797,349)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,038,623	127,091	1,338,719	2,504,433

(i) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	294,555,716	16,707,172	2,918,679	314,181,567
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	1,085,331	-	1,085,331
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	6,864,101	6,864,101
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	294,555,716	17,792,503	9,782,780	322,130,999
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(829,702)	(3,977,372)	(3,675,775)	(8,482,849)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	293,726,014	13,815,131	6,107,005	313,648,150
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	98,606,100	1,338,607	427,982	100,372,689
- մինչև 30 օր ժամկետանց	244,429	-	73,462	317,891
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	29,797	188,438	218,235
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,613,898	3,613,898
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	98,850,529	1,368,404	4,303,780	104,522,713
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(339,668)	(22,339)	(1,530,727)	(1,892,734)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	98,510,861	1,346,065	2,773,053	102,629,979
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	393,406,245	19,160,907	14,086,560	426,653,712
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	392,236,875	15,161,196	8,880,058	416,278,129
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	77,690,211	6,830	69,967	77,767,008
- մինչև 30 օր ժամկետանց	79,102	7,331	-	86,433
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	103,527	28,239	131,766
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	417,918	417,918
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	77,769,313	117,688	516,124	78,403,125
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(28,558)	(4,846)	(196,218)	(229,622)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	77,740,755	112,842	319,906	78,173,503
Ֆիզիկական անձանց տրված այլ սպառողական վարկեր*				
- ոչ ժամկետանց	69,358,576	222,073	360,333	69,940,982
- մինչև 30 օր ժամկետանց	471,834	55,780	263,337	790,951
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	421,203	207,859	629,062
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,471,450	1,471,450
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն այլ սպառողական վարկեր	69,830,410	699,056	2,302,979	72,832,445
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(1,379,213)	(212,205)	(1,357,423)	(2,948,841)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ այլ սպառողական վարկեր	68,451,197	486,851	945,556	69,883,604
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	147,599,723	816,744	2,819,103	151,235,570
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	146,191,952	599,693	1,265,462	148,057,107
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	541,005,968	19,977,651	16,905,663	577,889,282
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	538,428,827	15,760,889	10,145,520	564,335,236

* Ֆիզիկական անձանց տրված այլ սպառողական վարկերը հիմնականում ներառում են ֆիզիկական անձանց տրված վարկային քարտերը և օվերդրաֆտները, առցանց սպառողական վարկերը և ապառիչ գնումների համար տրված վարկերը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	322,257,991	15,295,351	5,703,381	343,256,723
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	1,814,251	1,814,251
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	1,560,953	1,560,953
Ընդամենը համախառն վարկեր խոշոր ընկերություններին	322,257,991	15,295,351	9,078,585	346,631,927
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(3,226,121)	(2,220,152)	(4,524,892)	(9,971,165)
Ընդամենը զուտ վարկեր խոշոր ընկերություններին	319,031,870	13,075,199	4,553,693	336,660,762
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
- ոչ ժամկետանց	84,638,728	3,641,269	573,278	88,853,275
- մինչև 30 օր ժամկետանց	7,554	-	-	7,554
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	4,221	586,159	590,380
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	4,202,236	4,202,236
Ընդամենը համախառն վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	84,646,282	3,645,490	5,361,673	93,653,445
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(606,514)	(529,150)	(1,991,945)	(3,127,609)
Ընդամենը զուտ վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	84,039,768	3,116,340	3,369,728	90,525,836
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	406,904,273	18,940,841	14,440,258	440,285,372
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	403,071,638	16,191,539	7,923,421	427,186,598
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	44,292,393	-	22,865	44,315,258
- մինչև 30 օր ժամկետանց	55,668	2,825	-	58,493
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	453,630	453,630
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	44,348,061	2,825	476,495	44,827,381
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(120,745)	(219)	(170,623)	(291,587)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	44,227,316	2,606	305,872	44,535,794
Ֆիզիկական անձնաց տրված այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	53,155,284	82,158	304,257	53,541,699
- մինչև 30 օր ժամկետանց	358,125	24,788	107,934	490,847
- ավելի քան 30 օր և մինչև 90 օր ժամկետանց	-	367,888	29,543	397,431
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	3,024,667	3,024,667
Ընդամենը ֆիզիկական անձնաց տրված համախառն այլ սպառողական վարկեր	53,513,409	474,834	3,466,401	57,454,644
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(917,878)	(126,872)	(1,168,096)	(2,212,846)
Ընդամենը ֆիզիկական անձնաց տրված զուտ այլ սպառողական վարկեր	52,595,531	347,962	2,298,305	55,241,798
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	97,861,470	477,659	3,942,896	102,282,025
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	96,822,847	350,568	2,604,177	99,777,592
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	504,765,743	19,418,500	18,383,154	542,567,397
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	499,894,485	16,542,107	10,527,598	526,964,190

(ii) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են պարտքային առումով գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքային որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավն ապահովում է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ձեռքբերված գրավի հիմնական տեսակներն են՝

- Առևտրային վարկերի համար՝ անշարժ գույք, սարքավորումներ, պաշարներ և դրամական միջոցներ,
- Մանրածախ վարկավորման համար՝ անշարժ գույք:

Բանկը ձեռք է բերում նաև երաշխավորություններ մայր կազմակերպություններից՝ նրանց դուստր կազմակերպություններին տրված վարկերի համար:

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին, պահանջում լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն, և հետևում է ձեռքբերված գրավի շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի վերադարձելիությունը ավելի շատ կախված է վարկառուների վճարունակությունից, քան գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը:

Գրավով ապահովված և վարկային քարտերով տրամադրված օվերդրաֆտների համար որպես գրավ են ծառայում հիմնականում անշարժ գույքը և ավտոմեքենաները: Վարկային քարտերով տրված այլ օվերդրաֆտների համար ապահովվածության միջոց է հանդիսանում աշխատավարձը: Ավտոմեքենաների վարկերի դիմաց գրավադրվում են գնված ավտոմեքենաները: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սպառողական վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով, շարժական գույքով, աշխատավարձով, դրամական միջոցներով և անհատական երաշխավորություններով:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

**31 դեկտեմբերի
2019թ.**

	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք				Ընդամենը գրավ	Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ			
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	14,086,560	9,884,809	472,493	1,053,315	(503,854)	10,906,763	3,179,797	5,206,502
Հիփոթեքային վարկեր	516,124	471,901	-	-	(108,953)	362,948	153,176	196,218
Այլ սպառողական վարկեր	2,302,979	917,339	158,963	33,600	(409,049)	700,853	1,602,126	1,357,423
Ընդամենը	16,905,663	11,274,049	631,456	1,086,915	(1,021,856)	11,970,564	4,935,099	6,760,143

**31 դեկտեմբերի
2018թ.**

	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք				Ընդամենը գրավ	Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ			
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	14,440,258	6,323,371	434,900	3,311,887	(570,944)	9,499,214	4,941,044	6,516,836
Հիփոթեքային վարկեր	476,495	457,883	-	-	(80,883)	377,000	99,495	170,623
Այլ սպառողական վարկեր	3,467,106	2,533,102	8,900	13,700	(689,305)	1,866,397	1,600,709	1,168,543
Ընդամենը	18,383,859	9,314,356	443,800	3,325,587	(1,341,132)	11,742,611	6,641,248	7,856,002

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դրամական միջոցներով ապահովված վարկերի մնացորդը, որի մասով արժեզրկման պահուստ չէր ձևավորվել արժեզրկման պահուստ գրավով ապահովվածությունից ելնելով, կազմում է 1,977,340 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 11,001,416 հազար դրամ):

Առգրավված գրավ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 1,685,144 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 1,898,495 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: Առգրավված գրավից 1,255,565 հազար դրամ գումարով գրավը վաճառվել է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում (2018թ-ին՝ 600,405 հազար դրամ): 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	3,117,737	2,680,912
Այլ	89,467	96,711
Նվազեցում մինչև իրացման գուտ արժեք	(178,749)	(148,964)
Ընդամենը առգրավված գրավ	3,028,455	2,628,659

Բանկը մտադիր է վաճառել այս ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(iii) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում գործունեություն իրականացնող հաճախորդներին.

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Մեծածախ առևտուր	92,693,412	97,912,612
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	60,432,117	61,847,784
Շինարարություն	39,223,197	23,371,992
Հյուրանոցային ոլորտ	34,366,797	37,495,210
Մանրածախ առևտուր	33,312,917	28,884,100
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	32,508,253	23,692,826
Էներգետիկայի ոլորտ	30,213,023	21,980,801
Տրանսպորտ	27,187,452	28,449,596
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	19,177,522	18,570,577
Անշարժ գույք	16,645,697	12,375,233
Արդյունաբերություն	16,023,886	7,483,143
Կապի ծառայություններ	8,294,421	20,615,886
Ֆինանսներ և ներդրումներ	6,144,886	43,073,908
Այլ	10,430,132	14,531,704
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	151,235,570	102,282,025
	577,889,282	542,567,397
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(13,554,046)	(15,603,207)
	564,335,236	526,964,190

Ստորև ներկայացված է Բանկի իրավաբանական անձանց տրված վարկերի (զուտ վարկեր) աշխարհագրական կենտրոնացվածությունը:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Հայաստանի Հանրապետություն	372,080,229	351,974,113
ՏՀԶԿ և ԵՄ	24,817,189	35,463,833
Այլ երկրներ	19,380,711	39,748,652
	416,278,129	427,186,598

(iv) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ութ փոխառու կամ կապակցված փոխառուների խմբեր (2018թ-ին՝ տասնմեկ), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը (առանց դրամական միջոցներով տրված գրավի) կազմում է 100,346,776 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 124,491,863 հազար դրամ):

(v) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 30-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև պայմանագրով նախատեսված վարկերի մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(բ) Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	10,707,784	10,720,377
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(7,012)	(34,132)
	10,700,772	10,686,245

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2018թ-ին՝ մեկ հաճախորդ): 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս հաճախորդի գծով մնացորդները կազմում էին 9,642,384 հազար դրամ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարների համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,720,377	-	-	10,720,377
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,672,728	-	-	10,672,728
Մարված ակտիվներ	(10,685,321)	-	-	(10,685,321)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	10,707,784	-	-	10,707,784

	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	6,752,241	-	-	6,752,241
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,720,378	-	-	10,720,378
Մարված ակտիվներ	(6,752,242)	-	-	(6,752,242)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	10,720,377	-	-	10,720,377

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարների կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	34,132	-	-	34,132
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	6,998	-	-	6,998
Մարված ակտիվներ	(34,118)	-	-	(34,118)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	7,012	-	-	7,012

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	9,677	-	-	9,677
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	34,128	-	-	34,128
Մարված ակտիվներ	(9,673)	-	-	(9,673)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	34,132	-	-	34,132

Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և փոխադրամիջոցներով:

(գ) Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ իրավաբանական անձանցից	5,060,739	8,305,930
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(14,537)	(37,391)
	5,046,202	8,268,539

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2018թ-ին նման հաճախորդ չկար):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարների համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	8,305,930	-	-	8,305,930
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	2,752,132	-	-	2,752,132
Մարված ակտիվներ	(5,997,323)	-	-	(5,997,323)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	5,060,739	-	-	5,060,739

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,508,851	-	620,897	4,129,748
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	7,492,016	-	-	7,492,016
Մարված ակտիվներ	(2,694,937)	-	(620,897)	(3,315,834)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	8,305,930	-	-	8,305,930

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարների կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	37,391	-	-	37,391
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	7,806	-	-	7,806
Մարված ակտիվներ	(30,660)	-	-	(30,660)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	14,537	-	-	14,537

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	15,773	-	112,660	128,433
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	33,057	-	-	33,057
Մարված ակտիվներ	(8,716)	-	(112,660)	(121,376)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	-	-	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(2,723)	-	-	(2,723)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	37,391	-	-	37,391

(գ) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ

	2019թ.	2018թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	1,620,206	609,931
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	1,417,781	1,412,864
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	4,345,955	871,025
	7,383,942	2,893,820
Չվաստակած ֆինանսական եկամուտ	(1,477,090)	(591,990)
Համախառն ներդրումներ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներում	5,906,852	2,301,830
Արժեզրկման գծով պահուստ	(247,162)	(277,625)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	5,659,690	2,024,205
Ֆինանսական վարձակալությունում գուտ ներդրումները ներառում են՝		
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	1,241,865	534,622
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	1,086,710	1,002,820
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	3,331,115	486,763
	5,659,690	2,024,205

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների համախառն հաշվեկշռային արժեքի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,863,354	-	438,476	2,301,830
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4,140,682	-	-	4,140,682
Մարված ակտիվներ	(394,914)	-	(151,428)	(546,342)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(31,343)	-	31,343	-
Վերականգնումներ	-	-	10,682	10,682
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	5,577,779	-	329,073	5,906,852

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,065,210	86,601	607,659	1,759,470
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	1,403,082	-	-	1,403,082
Մարված ակտիվներ	(313,933)	-	(276,131)	(590,064)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(291,005)	(86,601)	377,606	-
Վերականգնումներ	-	-	6,559	6,559
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(277,217)	(277,217)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,863,354	-	438,476	2,301,830

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	12,064	-	265,561	277,625
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	11,601	-	-	11,601
Մարված ակտիվներ	(4,002)	-	(10,682)	(14,684)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(3,917)	-	3,917	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա	-	-	(43,121)	(43,121)
Ջեդչի ծախսագրում	-	-	5,059	5,059
Վերականգնումներ	-	-	10,682	10,682
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	15,746	-	231,416	247,162

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	9,646	15,887	308,582	334,115
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	7,999	-	-	7,999
Մարված ակտիվներ	(1,835)	-	(6,559)	(8,394)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(68)	(15,887)	15,955	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխումների ազդեցությունը				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՊԿ վրա	(3,678)	-	-	(3,678)
Ջեդչի ծախսագրում	-	-	218,241	218,241
Վերականգնումներ	-	-	6,559	6,559
Դուրսգրված գումարներ	-	-	(277,217)	(277,217)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	12,064	-	265,561	277,625

(i) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների որակի վերլուծություն

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների պարտքային որակի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
- ոչ ժամկետանց	5,577,779	-	-	5,577,779
- մինչև 30 օր ժամկետանց	-	-	31,344	31,344
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	297,729	297,729
Ընդամենը համախառն ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	5,577,779	-	329,073	5,906,852
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(15,746)	-	(231,416)	(247,162)
Ընդամենը զուտ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	5,562,033	-	97,657	5,659,690

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների պարտքային որակի վերաբերյալ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	1-ին փուլ հազ. դրամ	2-րդ փուլ հազ. դրամ	3-րդ փուլ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ				
- ոչ ժամկետանց	1,863,354	-	-	1,863,354
- ավելի քան 90 օր ժամկետանց	-	-	438,476	438,476
Ընդամենը համախառն ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,863,354	-	438,476	2,301,830
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(12,064)	-	(265,561)	(277,625)
Ընդամենը զուտ ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,851,290	-	172,915	2,024,205

(ii) Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների կենտրոնացում

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի հաճախորդ, որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը (2018թ-ին նման հաճախորդ չկար):

(iii) Գրավի վերլուծություն

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2019թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք				Ընդամենը գրավ	Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ			
Ֆինանսական վարձակալություն	329,072	-	126,500	-	-	126,500	202,572	231,416
Ընդամենը	329,072	-	126,500	-	-	126,500	202,572	231,416

Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներն ապահովված են անշարժ գույքով, սարքավորումներով և ավտոմեքենաներով: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 3-րդ փուլ դասված ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների համար ապահովություն ծառայող գրավի վերաբերյալ:

31 դեկտեմբերի 2019թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Գրավի գնահատված շուկայական արժեք				Ընդամենը գրավ	Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
		Անշարժ գույք	Ավտոմե- քենաներ	Այլ	Ավելցուկ			
Ֆինանսական վարձակալություն	438,476	10,600	224,400	-	-	235,000	203,476	265,561
Ընդամենը	438,476	10,600	224,400	-	-	235,000	203,476	265,561

21 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.						
	4,531,055	6,267,277	2,321,987	298,130	2,570,230	15,988,679
Ավելացումներ	279,476	1,448,953	232,688	30,271	856,192	2,847,580
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(51,169)	(72,702)	(48,649)	(24,671)	(274,722)	(471,913)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	4,759,362	7,643,528	2,506,026	303,730	3,151,700	18,364,346
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.						
	1,278,411	2,847,926	458,661	98,710	1,064,634	5,748,342
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	318,194	807,793	187,465	38,110	479,817	1,831,379
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(51,169)	(39,117)	(40,641)	(22,391)	(224,451)	(377,769)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	1,545,436	3,616,602	605,485	114,429	1,320,000	7,201,952
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	3,213,926	4,026,926	1,900,541	189,301	1,831,700	11,162,394
հազ. դրամ	Վարձակալված գույքի բարելավում	Համակարգիչներ և կապի սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.						
	3,382,399	4,507,730	1,538,154	205,511	2,478,033	12,111,827
Ավելացումներ	1,261,184	1,785,997	835,103	92,619	373,423	4,348,326
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(112,528)	(26,450)	(51,270)	-	(281,226)	(471,474)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	4,531,055	6,267,277	2,321,987	298,130	2,570,230	15,988,679
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.						
	1,134,931	2,351,831	397,295	74,444	1,026,410	4,984,911
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	256,008	519,857	109,772	24,266	319,450	1,229,353
Օտարումներ/ դուրսգրումներ	(112,528)	(23,762)	(48,406)	-	(281,226)	(465,922)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	1,278,411	2,847,926	458,661	98,710	1,064,634	5,748,342
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	3,252,644	3,419,351	1,863,326	199,420	1,505,596	10,240,337

22 Վարձակալություն

Բանկը վարձակալում է ակտիվներ, մասնավորապես, գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքները և այլ տարածքներ: Վարձակալության ժամկետը որպես կանոն կազմում է 10-ից 20 տարի:

Ստորև ներկայացված է այն վարձակալությունների մասին տեղեկատվությունը, որոնց շրջանակում Ընկերությունը հանդես է գալիս որպես վարձակալ:

(ա) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ

	2019թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	10,984,619
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	74,839
Ժամանակաշրջանի մաշվածության գումար	(1,027,215)
Վարձակալության պայմանագրի փոփոխություն և ապաճանաչում	1,202,876
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	11,235,119

(բ) Վարձակալության գծով պարտավորություն

	2019թ. հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	1,826,982
Մեկից երկու տարի ժամկետով	1,806,574
Երկուսից հինգ տարի ժամկետով	4,841,814
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	17,548,888
Ընդամենը չգեղջված վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	26,024,258
Չվաստակառ ֆինանսական ծախսեր	(14,651,001)
Վարձակալության գծով պարտավորություն	11,373,257

(գ) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

	2019թ. հազ. դրամ
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածություն	1,027,215
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	1,294,627

(դ) Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարներ

	2019թ. հազ. դրամ
Ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսք վարձակալությունների գծով	
Վարձակալության գծով պարտավորությունների դիմաց վճարումներ	1,444,183

23 Այլ ակտիվներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Չավարտված գործարքների գծով դեբիտորական պարտքեր	2,043,477	2,119,304
Հաշիվներ քլիրինգային կազմակերպություններում՝ օգտագործման սահմանափակումներով	569,931	447,384
Բրոքերային հաշիվներ	373,512	244,954
Պարտքային կորստի գծով պահուստ	(42,495)	(18,498)
Ընդամենը անորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,944,425	2,793,144
Կանխավճարներ մատակարարներին	2,299,207	1,880,690
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	863,805	473,701
Պաշարներ	188,858	145,357
Այլ	83,685	164,719
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	3,435,555	2,664,467
Ընդամենը այլ ակտիվներ	6,379,980	5,457,611

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	14,884	209	3,405	18,498
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(37,133)	37,133	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(37,359)	37,359	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	26,592	484	185,327	212,403
Դուրսգրումներ	-	-	(188,406)	(188,406)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	4,343	467	37,685	42,495

հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Անորտիզացված արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	6,860	2,234	43,205	52,299
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(209)	209	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(282)	(1,869)	2,151	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	8,515	(365)	267,889	276,039
Դուրսգրումներ	-	-	(309,840)	(309,840)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	14,884	209	3,405	18,498

24 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից	13,092,867	7,078,390
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ առևտրային բանկերից		
- Սինչև 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	10,674,325	23,530,588
- Ավելի քան 12 ամիս սկզբնական մարման ժամկետով	4,568,199	3,421,295
Ակրեդիտիվների գծով պարտավորություններ	5,512,922	8,625,734
Լորո հաշիվներ	640,500	420,762
	34,488,813	43,076,769

Պայմանագրի համաձայն՝ ՀՀ ԿԲ-ն Բանկին տրամադրում է վարկեր, որն իր հերթին վարկեր է տրամադրում համապատասխան պայմանները բավարարող վարկառուներին: Վարկերի մշտադիտարկումը և վարչարարությունն իրականացվում է «Գերմանահայկական հիմնադրամ» ծրագրի կառավարման գրասենյակի կողմից:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի, Բանկը չունի այնպիսի բանկեր (2018թ-ին՝ մեկ բանկեր), որոնց գծով մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 20,643,011 հազար դրամ:

25 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	77,232,696	61,904,034
- Իրավաբանական անձինք	260,795,880	145,889,262
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	171,586,444	133,060,914
- Իրավաբանական անձինք	83,608,413	58,231,922
	593,223,433	399,086,132

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներից և ավանդներից 1,977,340 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 11,001,416 հազար դրամ) գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և փոխատվության հանձնառությունների դիմաց:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք հաճախորդ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ չորս հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 144,761,622 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 44,068,684 հազար դրամ):

26 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր	50,000,346	46,233,668
Մուրհակներ	4,572,709	4,612,688
	54,573,055	50,846,356

2019թ. դեկտեմբերի դրությամբ Բանկը թողարկել և տեղաբաշխել է պարտքային արժեթղթեր դրամով և ԱՄՆ դոլարով՝ 8 միլիարդ դրամ և 86.7 միլիոն ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով (2018թ-ին՝ պարտքային արժեթղթեր դրամով, ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով՝ համապատասխանաբար 5 միլիարդ դրամ, 81 միլիոն ԱՄՆ դոլար և 3 միլիոն եվրո անվանական արժեքով): 2019թ. դեկտեմբերի դրությամբ պարտատոմսերի հաշվեկշռային արժեքը կազմում էր համապատասխանաբար 8,125,944 հազար դրամ և 41,874,402 հազար դրամ (2018թ-ին՝ համապատասխանաբար 5,090,669 հազար դրամ, 39,469,585 հազար դրամ և 1,673,414 հազար դրամ):

Բանկի կողմի թողարկված պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի արժեթղթերի ֆոնդային բորսայում:

2016թ-ին իր ներդրումների կառավարչի՝ «ResponsAbility Investments AG» միջոցով Բանկը չորս լյուքսեմբուրգյան հիմնադրամներում տեղաբաշխել էր ԱՄՆ դոլարով արտահայտված 20,000,000 ԱՄՆ դոլար գումարով մուրհակներ, որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2021թ-ին: 2019թ. դեկտեմբերի դրությամբ մուրհակների հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 4,572,709 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 4,612,688 հազար դրամ):

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Մնացորդը առ 1 հունվարի	50,846,356	40,932,595
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	21,864,967	24,855,545
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(17,659,493)	(12,849,554)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	4,205,474	12,005,991
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(564,912)	(96,733)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,123,159	2,604,298
Վճարված տոկոսներ	(3,037,022)	(4,599,795)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	54,573,055	50,846,356

27 Այլ փոխառություններ և ստորադաս փոխառություններ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	126,654,327	120,852,547
Փոխառություններ հայկական ֆինանսական կազմակերպություններից	31,280	60,662
	126,685,607	120,913,209
Ստորադաս փոխառություններ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	36,495,281	44,489,851
Ստորադաս փոխառություններ վերջնական վերահսկող կողմից	-	5,924,274
	36,495,281	50,414,125

(ա) Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված փոխառությունների կենտրոնացում

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ ֆինանսական կազմակերպությունից (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ յոթ) ստացված փոխառություններ, որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 114,833,909 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 127,166,023 հազար դրամ):

(բ) Ստորադաս փոխառություն

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ստորադաս փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են՝

- Կապակցված կողմ չհանդիսացող միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունից ստացված փոխառություն (25,027,671 հազար դրամ), որի մարման ժամկետն է՝ 2022թ. հունվարի 11-ը:
- Այլ երկու ֆինանսական կազմակերպությունից ստացված փոխառություն՝ 4,307,276 հազար դրամ գումարով և 2026թ. հունվարի 15-ին մարման ժամկետով և 7,160,334 հազար դրամ գումարով և 2027թ. հունվարի 15-ին մարման ժամկետով:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերջնական վերահսկող կողմից ստացված 5,924,274 հազար դրամ գումարով փոխառությունը, որի մարման ժամկետը պայմանագրի համաձայն լրանում է 2021թ. հունվարի 11-ին, ամբողջությամբ մարվել է 2019թ-ին:

Ստացված փոխառությունները Բանկը դիտարկում է որպես ստորադաս փոխառություններ, եթե սնանկության դեպքում փոխառությունը մարվում է Բանկի մյուս բոլոր պարտավորությունների ամբողջական մարումից հետո:

(գ) Կովենանտներ

Բանկը պարտավոր է պահպանել որոշակի կովենանտներ փոխառության պայմանագրերի հետ կապված: 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը պահպանել է բոլոր այդ կովենանտները:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	120,913,209	50,414,125
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	36,670,697	2,402,111
Մարումներ	(28,146,725)	(15,346,760)
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	8,523,972	(12,944,649)
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(2,887,489)	(564,649)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	6,198,375	3,778,109
Վճարված տոկոսներ	(6,062,460)	(4,187,655)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	126,685,607	36,495,281
	Այլ փոխառություններ	Ստորադաս փոխառություններ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	98,128,094	40,919,768
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր	109,241,838	9,290,363
Մարումներ	(85,915,500)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	23,326,338	9,290,363
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(552,218)	22,123
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	4,910,452	5,984,672
Վճարված տոկոսներ	(4,899,457)	(5,802,801)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	120,913,209	50,414,125

28 Այլ պարտավորություններ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցներին վճարվելիք գումարներ	3,433,379	2,944,207
Կրեդիտորական պարտքեր ճանապարհին	1,262,818	887,189
Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր	995,216	621,549
Ֆակտորինգի պայմանագրերին վերաբերող ֆինանսական պարտավորություններ	954,480	948,514
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական հիմնադրամին վճարվելիք գումարներ	176,713	126,004
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,438,284	1,562,388
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	8,260,890	7,089,851
Այլ վճարվելիք հարկեր	305,946	301,576
ՀՀ ԿԲ-ի կողմից դեռ չհաստատված նորմատիվային կապիտալի համալրում	95,484	-
Հետաձգված եկամուտ	3,003	2,385
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	404,433	303,961
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	8,665,323	7,393,812

29 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 116,710 սովորական բաժնետոմսից (2018թ-ին՝ 116,564): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 320 հազար դրամ և բոլոր բաժնետոմսերն ամբողջությամբ վճարված են:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

2019թ-ին Բանկը թողարկել է լրացուցիչ 146 բաժնետոմս՝ 320,000 դրամ անվանական արժեքով (2018թ-ին՝ 16,291 բաժնետոմս՝ 320,000 դրամ անվանական արժեքով) և 599,687 դրամ տեղաբաշխման արժեքով (2018թ-ին՝ 885,560 դրամ): 2019թ-ին թողարկված բոլոր բաժնետոմսերն ամբողջությամբ ձեռք են բերվել «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերության կողմից:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի կուտակային գուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(զ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

2019թ-ին Բանկը հայտարարել է վճարել է 1,050,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ (2018թ-ին՝ 1,148,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ):

30 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և Բանկի գործառնությունների կենսական տարրն է: Շուկայական, պարտքային և իրացվելիության ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան/փորձն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Տնօրինությանը և անուղղակիորեն՝ Տնօրենների խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման կենտրոնը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Գլխավոր տնօրենը: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Տնօրինության կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Տնօրինության կողմից:

Բացի այդ, Բանկն իրականացնում է մեծ թվով սթրես քեստեր առանձին առևտրային պորտֆելների և Բանկի ընդհանուր դիրքի վրա շուկայի բազմաթիվ բացառիկ սցենարների ֆինանսական ազդեցությունը մոդելավորելու համար: Սթրեսի քեստերը ցույց են տալիս կորուստների հավանական չափը, որոնք կարող են առաջանալ ծայրահեղ պայմաններում:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսաբեր ակտիվների և տոկոսակիր պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2019թ.			2018թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսաբեր ակտիվներ						
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային աչժեղթեր	9.5%	6.7%	4.8%	9.5%	6.4%	4.9%
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեղթեր	10.2%	7.5%	-	10.9%	5.0%	5.0%
Անորոշիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեղթեր	8.6%	6.2%	-	9.0%	5.7%	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	5.3%	-	7.3%	-	1.0%
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6.1%	3.4%	0.5%	7.0%	3.0%	1.0%
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12.7%	8.9%	6.2%	13.6%	8.6%	7.1%
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	13.9%	7.9%	6.5%	13.7%	7.3%	8.4%
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	14.2%	8.8%	6.1%	14.8%	8.6%	5.2%
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	-	8.7%	5.3%	-	6.3%	6.7%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	6.5%	2.2%	1.7%	6.7%	3.3%	0.6%
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	-	6.1%	-	-
Հաճախորդների ժամկետային ավանդներ	9.0%	4.1%	1.8%	9.0%	4.1%	3.0%
Թողարկված պարտքային արժեղթեր	9.7%	5.2%	-	9.7%	5.4%	3.3%
Ստորադաս փոխառություններ	-	10.2%	6.3%	-	9.4%	6.4%
Այլ փոխառություններ	8.4%	5.0%	2.8%	7.9%	6.1%	3.0%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(1,049,753)	(1,162,410)
100 բկ գուգահեռ նվազում	1,049,753	1,162,410

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որն իրականացվել է 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2019թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2018թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(315,398)	(529,312)
100 բկ գուգահեռ նվազում	315,398	529,312

(ii) Արժուքային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժուքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժուքային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31,370,523	136,945,002	5,668,474	173,983,999
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային աչժեքեր	1,788,708	45,873	-	1,834,581
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեքեր	3,353,097	-	-	3,353,097
Անորոշագրված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքեր	2,542,987	-	-	2,542,987
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20,101,586	4,824,324	-	24,925,910
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	1,346,506	7,524,129	-	8,870,635
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	328,225,481	80,824,999	1,740,067	410,790,547
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	1,574,039	3,472,163	-	5,046,202
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,994,946	948,658	-	2,943,604
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	6,902,267	3,015,623	2,985	9,920,875
Այլ ակտիվներ	1,761,925	29,107	57,915	1,848,947
Ընդամենը ակտիվներ	400,962,065	237,629,878	7,469,441	646,061,384
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	13,556,167	4,869,901	1,018,093	19,444,161
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	361,523,559	63,486,589	7,214,487	432,224,635
Թողարկված պարտքային արժեքեր	46,447,112	-	-	46,447,112
Ստորադաս փոխառություններ	25,027,671	11,467,610	-	36,495,281
Այլ փոխառություններ	74,938,072	36,480,965	-	111,419,037
Այլ պարտավորություններ	1,292,686	450,630	18,164	1,761,480
Ընդամենը պարտավորություններ	522,785,267	116,755,695	8,250,744	647,791,706
Չուտ դիրքը	(121,823,202)	120,874,183	(781,303)	(1,730,322)
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	118,470,708	(122,495,280)	(239,651)	(4,264,223)
Չուտ դիրքը	(3,352,494)	(1,621,097)	(1,020,954)	(5,994,545)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12,701,409	46,349,316	5,225,918	64,276,643
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ներդրումային աչժեքրթեր	1,750,450	80,331	-	1,830,781
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեքրթեր	5,031,472	1,355,683	-	6,387,155
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեքրթեր	13,480,810	-	-	13,480,810
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,328,545	1,273,907	104,764	2,707,216
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	914,220	2,769,206	-	3,683,426
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	380,471,956	49,326,693	1,887,584	431,686,233
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	6,393,795	1,874,744	-	8,268,539
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	1,805,094	155,594	-	1,960,688
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	6,954,432	3,098,930	1,656	10,055,018
Այլ ակտիվներ	2,073,597	302,581	825,200	3,201,378
Ընդամենը ակտիվներ	432,905,780	106,586,985	8,045,122	547,537,887
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	14,904,074	17,877,791	352,463	33,134,328
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	239,398,240	42,178,044	13,640,743	295,217,027
Թողարկված պարտքային արժեքրթեր	44,082,273	1,673,414	-	45,755,687
Ստորադաս փոխառություններ	41,113,611	9,300,514	-	50,414,125
Այլ փոխառություններ	71,682,222	37,904,405	-	109,586,627
Այլ պարտավորություններ	1,523,212	555,423	23,638	2,102,273
Ընդամենը պարտավորություններ	412,703,632	109,489,591	14,016,844	536,210,067
Չուտ դիրքը	20,202,148	(2,902,606)	(5,971,722)	11,327,820
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(9,717,582)	3,321,900	6,028,089	(367,593)
Չուտ դիրքը	10,484,566	419,294	56,367	10,960,227

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(335,249)	1,048,457
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(162,110)	41,929

2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի և Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրինության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- փոխառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության և մշտադիտարկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկավորման բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Վարկավորման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերազնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Մանրաձախ վարկավորման ստորաբաժանման կողմից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման կենտրոնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը, որպես կանոն, արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գումարներում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գրավի և այդ վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 20-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 32-ում:

Արժեզրկման գնահատում

2018թ. հունվարի 1-ից Բանկն ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու համար ակնկալվող դրամական պակասորդները՝ զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական պակասորդը պայմանագրին համապատասխան կազմակերպությանը հասանելիք բոլոր պայմանագրային դրամական հոսքերի և կազմակերպության կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է: Ստորև ներկայացված են ակնյալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի մեթոդները և առանցքային տարրերը:

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում պարտագանգման հավանական լինելու գնահատումն է: Պարտագանգումը կարող է տեղի ունենալ միայն որոշակի պահի գնահատված ժամանակահատվածում, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին պարտագանգման ամսաթվի դրությամբ պարտքի գնահատված գումարն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո պարբերի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները պայմանագրով նախատեսված կարգով կամ այլ կերպ, փոխառություն ստանալու իրավունքի օգտագործումը և բաց թողնված վճարումների գծով հաշվեգրված տոկոսները:

Կորուստը պարտագանգման դեպքում դա այն կորստի գնահատված գումարն է, որը կառաջանա, եթե որոշակի պահի տեղի ունենա պարտագանգում: Այն հիմնված է վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես պարտագանգման պահին պարտքի գումարի տոկոս:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը հիմնված է այն պարտքային կորուստների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի ամբողջ ժամկետի ընթացքում (ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ կամ ԱԺԱՊԿ), եթե տեղի չի ունեղել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա: 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերից: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները և 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ կախված ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում պարտազանցման տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերը նշված գործընթացի հիման վրա Բանկը խմբավորում է իր վարկերն ըստ փուլերի՝ 1-ին փուլի, 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված, ինչպես ներկայացված է ստորև.

1-ին փուլի	Վարկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը ճանաչում է պահուստ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
2-րդ-փուլի	Երբ վարկի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով: 2-րդ փուլի վարկերը ներառում են նաև գործիքներ, որոնց պարտքային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
3-րդ փուլի	Վարկերը համարվում են պարտքային առումով արժեզրկված: Բանկը ձևավորում է պահուստ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով:
Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված	Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Սկզբնական ճանաչման պահին ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: Ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով հետագայում փոխվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Պարտազանցման սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում և, հետևաբար, այն դասում է 3-րդ փուլ (պարտքային առումով արժեզրկված) ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուի պարտավորությունները դառնում են 90 օր ժամկետանց պայմանագրով նախատեսված ժամկետից:

Հաճախորդի կողմից պարտականությունների չկատարման որակական գնահատման շրջանակում Բանկը նաև դիտարկում է տարբեր դեպքերը, որոնք կարող են վկայել վճարման անհավանականության մասին՝ ելնելով ղեկավարության դատողությունից: Եթե այդ դեպքը տեղի է ունենում, Բանկը մանրամասն դիտարկում է, թե արդյոք դրա արդյունքում հաճախորդը պետք է դիտարկվի որպես պարտականությունները չկատարած և դասվի 3-րդ փուլ ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համար, կամ արդյոք 2-րդ փուլ դասելը տեղին է:

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման գործընթաց

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և պայմանագրային կողմերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ և դիլերներ, ֆոնդային բորսաներ և քլիրինգային կազմակերպություններ: Այս հարաբերությունների հետ կապված Բանկը վերլուծում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և արտաքին աղբյուրներից ստացված այլ տվյալները, օրինակ՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ

Խմբավորում

Բանկը չունի ներքին վարկանիշային համակարգ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար, որը կարող է օգտագործվել պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը գնահատելու համար: Բանկն առանձնացնում է պորտֆելների հետևյալ տեսակները.

- կորպորատիվ վարկեր,
- սպառողական վարկեր,
- հիփոթեքային վարկեր:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը հիմնված է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվության վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցների միջոցով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկատվությունը: Հավանականությունը հաշվարկվում է որպես ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ընդհանուր վարկերի ժամկետանց դասերի միջև տեղափոխվող վարկերի մասնաբաժինը: Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը հաշվարկելիս Բանկը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք էական ազդեցություն ունեն պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության վրա:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է արժեզրկման տեսանկյունից գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը՝ հաշվի առնելով թե՛ պարտքի գումարը մեծացնելու հաճախորդի հնարավորությունը առաջիկա պարտագանգման դեպքում և թե՛ հնարավոր վաղաժամ մարումը: 1-ին փուլի վարկի գծով պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկելու նպատակով՝ Բանկը գնահատում է 12 ամսում հնարավոր պարտագանգման դեպքերը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելու համար: 2-րդ-փուլի, 3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանգման պահին պարտքի գումարը դիտարկվում է գործիքի ամբողջ ժամկետի ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

3-րդ փուլի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին հավասար է այդ վարկերի հաշվեկշռային արժեքին:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին որոշվում է նախքան պարտագանգման տեղի ունենալու ամսաթիվը չկատարված պարտականություններով վարկերի ամորտիզացված արժեքի վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

Կորուստը պարտագանգման դեպքում

Հաճախորդներին տրված 1-ին փուլի վարկերի, ինչպես նաև անհատական հիմունքով ոչ էական 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար, Բանկը պարտագանգման դեպքում կորուստը հաշվարկում է պորտֆելի մակարդակով: Բանկը պարտագանգման դեպքում կորստի չափը հաշվարկելու համար օգտագործում է պարտագանգման ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալները չկատարված պարտականություններով բոլոր վարկերի կտրվածքով: Հավաքագրվում է պարտագանգման ամսաթվից հետո դրամական հոսքերի վերաբերյալ ամբողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում է պարտագանգման ամսաթվի դրությամբ՝ յուրաքանչյուր վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքով: Դրամական հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է չկատարված պարտականություններով վարկերի գծով ստացված բոլոր տեսակի դրամական միջոցները (վարկերի մարումից ստացված դրամական միջոցներ, երաշխավորից ստացված դրամական միջոցներ, գրավի վաճառքից ստացված դրամական միջոցներ և այլն): Առանձին վերցված նշանակալի 2-րդ և 3-րդ փուլերի վարկերի համար Բանկը պարտագանգման դեպքում կորուստը հաշվարկում անհատական հիմունքով՝ հաշվի առնելով ակնկալվող դրամական միջոցները, ներառյալ գրավի իրացումից ստացվելիք դրամական հոսքերը:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Բանկի կողմից մշակված քաղաքականության համաձայն՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում գնահատվում է արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Որպես հիմնական չափանիշ Բանկն օգտագործում է վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Բանկը համարում է, որ պարտքային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումի ի վեր, եթե ակտիվների գծով վճարումները ավելի քան 30 օր ժամկետանց են:

Պարտքային ռիսկի աճը գնահատելիս Բանկի ղեկավարությունը դիտարկում է նաև հետևյալ գործոնները՝

- տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը Հայաստանի այլ ֆինանսական կազմակերպություններում,
- վարկառուի զգալի ֆինանսական դժվարությունները,
- վարկի պայմանների վերանայումը վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման պատճառով,
- մակրոտնտեսական ցուցանիշների վատթարացումը և դրանց հնարավոր ազդեցությունը վարկառուի ֆինանսական արդյունքների վրա:

Ապագայամետ տեղեկատվություն և տարբեր տնտեսական սցենարներ

Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելներում Բանկը հիմնվում է ապագայամետ տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես, այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների վրա, ինչպիսիք են՝

- սպառողական գների ինդեքսը,
- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- ՌԴ ռուբլի /ՀՀ դրամ փոխարժեքը,
- արտահանման ծավալները,
- ներմուծման ծավալները:

Ապագայամետ տեղեկատվությունը Բանկը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (Տնտեսական հետաքննությունների բաժնից): Բանկի Պարտքային ռիսկի բաժնի փորձագետները գնահատում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են ակնկալվող պարտքային կարուստների հաշվարկի յուրաքանչյուր տնտեսական սցենարում օգտագործված առանցքային ապագայամետ տնտեսական փոփոխականները/ենթադրությունները:

	ԱՊԿ սցենար	Որոշված	2020թ.	2021թ.
		հավանականություն %		
Հիմնական գործոններ				
Սպառողական գների ինդեքս				
	Լավատեսական	20%	101.805	100.605
	Բազային	60%	105.000	103.800
	Վատատեսական	20%	108.195	106.995
ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք				
	Լավատեսական	20%	436.3428	443.6428
	Բազային	60%	483.3000	490.6000
	Վատատեսական	20%	530.2572	537.5572
Ռ-Գ ռուբլի /ՀՀ դրամ փոխարժեք				
	Լավատեսական	20%	9.5033	9.7233
	Բազային	60%	7.0400	7.2600
	Վատատեսական	20%	4.5767	4.7967
Արտահանում, մլն. դրամ				
	Լավատեսական	20%	3,161.75	3,356.75
	Բազային	60%	2,807.00	3,002.00
	Վատատեսական	20%	2,452.25	2,647.25
Ներմուծում, մլն. դրամ				
	Լավատեսական	20%	6,165.15	6,567.15
	Բազային	60%	5,686.00	6,008.00
	Վատատեսական	20%	5,206.86	5,608.86

Վերը դրուսակում ներկայացված բազային կանխատեսումների հետ մեկտեղ (60% հավանականությամբ) Բանկը օգտագործում է նաև ցնցումային մակրոտնտեսական փոփոխականներ ակնկալվող պարտքային կորուստները լավատեսական (20% հավանականությամբ) և վատատեսական (20% հավանականությամբ) սցենարներով հաշվարկելու համար: Այս ցուցանիշները կշռվում են բազային սցենարի ցուցանիշների հետ մեկտեղ ակնկալվող պարտքային կորուստների վերջնական ցուցանիշը ստանալու համար:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և ընդունում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզման, հակադարձ վաճառքի և հետզման պայմանագրերի գծով:

Այս գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում: Բացի այդ Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը մտադիր չեն հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Ջուտ գումար
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	23,549,559	-	23,549,559	(23,549,559)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	23,549,559	-	23,549,559	(23,549,559)	-	-
Հետզմման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	-	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների գուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ	Ջուտ գումար
Հակադարձ հետզմման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,746,414	-	6,746,414	(6,746,414)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	6,746,414	-	6,746,414	(6,746,414)	-	-
Հետզմման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(17,011,404)	-	(17,011,404)	(17,011,404)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(17,011,404)	-	(17,011,404)	(17,011,404)	-	-

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Տնօրենների խորհրդի կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է այլ բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այլ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը կառուցվածքային ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի և ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և փոխատվություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ:

Ակտիվների և պարտավորությունների բաժինն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեստեր»՝ շուկայական տվորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Ակտիվների և պարտավորությունների բաժնի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել: Վճարումները, որոնց մասին հաճախորդները պետք է ծանուցվեն, դիտարկվում են այնպես, ինչպես եթե ծանուցումն անմիջապես ներկայացված լիներ, բացառությամբ հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, որոնց համար նշված են մարումների ակնկալվող ժամկետները: Այնուամենայնիվ Բանկն ակնկալում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումն այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որին Բանկը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված ավանդներին վերաբերող Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների հիման վրա:

«Անեքիաբանկ» ՓԲԸ
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցայահանգ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	(Ներհոսքի)/ արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,423,237	382,500	5,422,238	2,996,415	17,722,515	3,279,917	37,226,822	34,488,813
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	356,185,087	34,927,937	72,038,201	107,275,162	31,440,265	70,768	601,937,420	593,223,433
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,906,704	654,511	3,054,746	6,087,421	40,713,121	-	55,416,503	54,573,055
Ստորադաս փոխառություններ	1,143,339	-	357,153	1,579,947	30,511,336	12,653,304	46,245,079	36,495,281
Այլ փոխառություններ	2,003,027	3,557,813	6,747,436	13,957,126	109,942,627	4,681,113	140,889,142	126,685,607
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	371,661,394	39,522,761	87,619,774	131,896,071	230,329,864	20,685,102	881,714,966	845,466,189
Փոխատվության հանձնառություններ	36,452,296	-	-	-	-	-	36,452,296	36,452,296

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցայահանգ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	(Ներհոսքի)/ արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ֆինանսական պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,893,988	7,048,159	7,088,445	6,888,068	10,129,111	2,022,806	46,070,577	43,076,769
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,011,404	-	-	-	-	-	17,011,404	17,011,404
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	132,004,427	52,833,203	57,320,798	98,873,247	65,516,061	83,553	406,631,289	399,086,132
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	358,847	3,210,199	7,862,077	7,600,720	37,289,828	-	56,321,671	50,846,356
Ստորադաս փոխառություններ	1,549,562	1,154,356	1,094,713	2,156,604	49,767,027	9,250,207	64,972,469	50,414,125
Այլ փոխառություններ	3,989,012	5,824,499	13,739,728	9,706,765	103,060,455	14,813	136,335,272	120,913,209
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	461,232	3,880,637	3,051,943	-	-	-	7,393,812	7,393,812
Զուտ մարված ածանցյալ պարտավորություններ	20,621	-	-	-	-	-	20,621	20,621
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	168,289,093	73,951,053	90,157,704	125,225,404	265,762,482	11,371,379	734,757,115	688,762,428
Փոխատվության հանձնառություններ	25,280,062	-	-	-	-	-	25,280,062	25,280,062

Վերը և ստորև ներկայացված աղյուսակներում հաճախորդներից ներգրավված միջոցներում ներառված են ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Բանկը պարտավոր է վճարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներն ըստ ավանդատուի պահանջի՝ կորցնելով հաշվեկշռված տոկոսները: Վերը ներկայացված աղյուսակում այս ավանդները դասակարգված են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	247,353,690	-	-	-	-	-	-	247,353,690
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	73,561	79,022	1,038,564	4,535,502	2,528,957	-	-	8,255,606
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեքիներ	-	90,547	808,703	5,970,379	3,909,460	69,896	-	10,848,985
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեքիներ	-	123,001	11,113,364	17,540,179	4,734,346	-	-	33,510,890
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	-	1,675,211	-	-	25,339,429	-	27,014,640
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	20,528,933	3,020,626	-	-	-	-	-	23,549,559
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	15,704,060	37,817,854	95,597,882	261,472,206	142,038,626	-	11,704,607	564,335,235
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	57,104	166,237	941,852	3,881,009	-	-	-	5,046,202
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	19,361	222,207	989,947	3,591,396	736,957	-	99,822	5,659,690
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	3,768,376	2,546,638	4,385,758	-	-	-	-	10,700,772
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	11,162,394	-	11,162,394
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	-	-	-	-	-	11,235,119	-	11,235,119
Առգրավված ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,028,455	-	3,028,455
Այլ ակտիվներ	2,080,176	189,450	2,672,652	-	-	1,437,702	-	6,379,980
Ընդամենը ակտիվներ	289,585,261	44,255,582	119,223,933	296,990,671	153,948,346	52,272,995	11,804,429	968,081,217
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	35,314	-	-	-	-	-	-	35,314
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,413,097	363,086	16,029,223	7,670,584	3,012,823	-	-	34,488,813
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	309,442,880	49,002,050	190,132,871	44,586,889	58,743	-	-	593,223,433
Թողարկված պարտքային արժեքիներ	4,894,341	315,412	11,754,830	37,608,472	-	-	-	54,573,055
Ստորադաս փոխառություններ	1,042,671	-	23,934	23,985,000	11,443,676	-	-	36,495,281
Այլ փոխառություններ	2,000,252	3,078,393	16,554,283	100,816,265	4,236,414	-	-	126,685,607
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	279,389	-	-	-	-	279,389
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	-	918,445	-	-	-	918,445
Վարձակալության գծով պարտավորություն	37,939	77,307	354,050	1,923,342	8,980,619	-	-	11,373,257
Հանձնառությունների գծով պահուստ	116,222	-	-	-	-	-	-	116,222
Այլ պարտավորություններ	3,717,426	516,300	4,431,597	-	-	-	-	8,665,323
Ընդամենը պարտավորություններ	328,700,142	53,352,548	239,560,177	217,508,997	27,732,275	-	-	866,854,139
Զուտ դիրքը	(39,114,881)	(9,096,966)	(120,336,244)	79,481,674	126,216,071	52,272,995	11,804,429	101,227,078

Աղյուսակում ներկայացված մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցայահանգ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	144,353,912	-	-	-	-	-	-	144,353,912
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ	323,197	139,695	328,036	3,058,640	2,967,442	-	-	6,817,010
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեքի թեր	88,864	155,750	282,669	5,541,529	5,394,171	139,145	-	11,602,128
Անորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեքի թեր	353,263	592,527	5,620,577	29,066,323	3,192,773	-	-	38,825,463
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,255,612	-	-	-	-	1,691,000	-	4,946,612
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	6,746,414	-	-	-	-	-	-	6,746,414
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	26,971,795	23,059,924	121,233,308	242,571,649	106,226,222	-	6,901,292	526,964,190
Ակրեդիտիվների գծով ստացվելիք գումարներ	43,322	187,342	5,647,337	2,390,538	-	-	-	8,268,539
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ	41,031	71,111	310,302	992,485	436,361	-	172,915	2,024,205
Ֆակտորինգի գծով ստացվելիք գումարներ	430,846	2,833,607	7,421,796	-	-	-	-	10,686,249
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	10,240,337	-	10,240,337
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	-	185,898	-	-	-	185,898
Այլ ակտիվներ	2,375,790	2,777,413	2,008,052	-	-	925,015	-	8,086,270
Ընդամենը ակտիվներ	184,984,046	29,817,369	142,852,077	283,807,062	118,216,969	12,995,497	7,074,207	779,747,227
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	20,621	-	-	-	-	-	-	20,621
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	17,011,404	-	-	-	-	-	-	17,011,404
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	12,798,545	6,887,130	13,430,651	8,556,905	1,403,538	-	-	43,076,769
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	131,252,194	51,539,948	152,505,404	63,718,571	70,015	-	-	399,086,132
Թողարկված պարտքային արժեքի թեր	111,329	2,696,535	13,759,546	34,278,946	-	-	-	50,846,356
Ստորադաս փոխառություններ	1,190,128	435,488	16,411	39,521,888	9,250,210	-	-	50,414,125
Այլ փոխառություններ	3,465,015	8,061,402	16,176,215	93,195,761	14,816	-	-	120,913,209
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	1,086,688	-	-	-	-	1,086,688
Հանձնառությունների գծով պահուստ	140,163	-	-	-	-	-	-	140,163
Այլ պարտավորություններ	461,232	3,880,637	3,051,943	-	-	-	-	7,393,812
Ընդամենը պարտավորություններ	166,450,631	73,501,140	200,026,858	239,272,071	10,738,579	-	-	689,989,279
Ջուտ դիրքը	18,533,415	(43,683,771)	(57,174,781)	44,534,991	107,478,390	12,995,497	7,074,207	89,757,948

Աղյուսակում ներկայացված մարման ժամկետների վերլուծությունն արտացոլում է անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը և հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների փաստացի մարումների ծավալը:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկ ուներ միջազգային ֆինանսական կազմակերպության հետ ստորագրված 14,391,000 հազար դրամ (30,000,000 ԱՄՆ դոլար) գումարով երկարաժամկետ փոխառության պայմանագիր, որի գումարը չէր ելքագրվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները:

Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում.

	2019թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2018թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Առ 31 դեկտեմբերի	100.7%	89%
Դեկտեմբեր ամսվա միջին ցուցանիշ	94.5%	79%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

31 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են ապահովել համապատասխանություն Բանկի կապիտալի համար գործող արտաքին պահանջներին և պահպանել բարձր պարտքային վարկանիշ ու կապիտալի լավ ցուցանիշներ՝ գործունեությանն աջակցելու և բաժնետիրական արժեքը առավելագույնի հասցնելու համար:

Բանկը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և կատարում է ճշգրտումներ տնտեսական պայմանների փոփոխությունների ու իր գործունեության ռիսկային բնույթին համապատասխան: Կապիտալը կառուցվածքը պահպանելու կամ դրա հետ կապված ճշգրտումներ կատարելու համար Բանկը կարող է ճշգրտել բաժնետերերին վճարվելիք շահաբաժինների գումարը, վերադարձնել կապիտալը բաժնետերերին կամ թողարկել արժեթղթեր: Կապիտալի կառավարման նպատակներում, քաղաքականությունում և ընթացակարգերում տեղի չի ունեցել որևէ փոփոխություն նախորդ տարիների համեմատությամբ:

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ բանկերի նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 30,000,000 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 30,000,000 հազար դրամ): 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի չափող համապատասխանում էր ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված նվազագույն կապիտալի պահանջներին:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ վարկային կազմակերպությունների համար որպես կապիտալ սահմանված հողվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12%: 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը՝ հետագա փոփոխություններով, այդ թվում՝ շուկայական ռիսկերի ներառման հետ կապված փոփոխություններով, դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2019թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2018թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
1-ին դասի կապիտալ	93,090,744	87,918,917
2-րդ դասի կապիտալ	22,059,312	27,240,435
Ընդամենը կապիտալ	115,150,056	115,159,352
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝	781,286,761	637,670,106
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	14.74%	18.06%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

32 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխառված և փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի:

Աղյուսակում փոխառված և փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	16,219,615	13,602,109
Ոչ ֆինանսական երաշխավորություններ	9,745,780	2,362,080
Ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	5,649,694	5,542,370
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	4,837,207	3,773,503
	36,452,296	25,280,062
 Արժեզրկման գծով պահուստ	 (116,222)	 (140,163)

Բացի վերը նշված փոխառված և փոխատվության հանձնառություններից, Բանկն ունի չօգտագործված վարկեր և վարկային գծեր, որոնց օգտագործումը պետք է լրացուցիչ հաստատվի Բանկի կողմից: Բանկը համարում է, որ մնացորդների գծով պարտավորություններ չեն ստանձվել: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները, որոնց գծով պարտավորություններ չեն ստանձվել, կազմում են 16,588,493 հազար դրամ (2018թ-ին` 18,237,090 հազար դրամ):

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխառված և փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է հանձնառությունների գծով կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2019թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	120,080	5,755	14,328	140,163
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	112,346	-	-	112,346
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(22,837)	(5,231)	(326)	(28,394)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,892)	4,892	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(1,414)	1,414	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(93,509)	(382)	(14,002)	(107,893)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	111,188	3,620	1,414	116,222
հազ. դրամ	2018թ.			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հանձնառություններ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	160,709	17,082	84,493	262,284
Սկզբնավորված նոր հանձնառություններ	80,514	-	-	80,514
Ժամկետը լրացած հանձնառություններ	(66,889)	(17,082)	(7,320)	(91,291)
Տեղափոխում 1-ին փուլ	-	-	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(20,083)	20,083	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	-	(14,328)	14,328	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(34,171)	-	-	(34,171)
Դուրսգրում	-	-	(77,173)	(77,173)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	120,080	5,755	14,328	140,163

33 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Դեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

34 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) Լիմիթիդ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 56.53% 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Բանկի վերջնական վերահսկող անձը և վերջնական շահառու սեփականատերն է պարոն Ռուբեն Վարդանյանը:

Բանկի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	2,801,262	2,157,647

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Տնօրինության անդամների դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2019թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	2018թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,006,530	8.04%	1,273,721	7.79%
Այլ ակտիվներ	2,188	-	1,832	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	987,153	6.31%	460,725	5.74%
Ստորադաս փոխառություններ*	-	-	5,924,274	6.00%
Այլ պարտավորություններ	1,185,957	-	1,478,022	-

* Ստորադաս փոխառությունները ստացվել են Բանկի վերջնական վերահսկող կողմից (տես Ծանոթագրություն 27):

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	87,384	96,310
Տոկոսային ծախս	(31,792)	(361,765)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2019թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Ամիջական մայր կազմակերպության դուստր կազմակերպություններ		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ և կապակցված կողմեր		
	Միջին արդյու- նավետ տոկոսադր.		Միջին արդյու- նավետ տոկոսադր.		Միջին արդյու- նավետ տոկոսադր.		Միջին արդյու- նավետ տոկոսադր.		
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	-	1,371,580	8.89%	1,371,580
Այլ ակտիվներ	-	-	9,243	-	4,375	-	119	-	13,737
Պարտավորություններ									
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ									
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	378,387	-	197,134	-	133,145	-	1,007,886	-	1,716,552
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	976,068	4.81%	381,946	5.70%	1,358,015
Այլ փոխառություններ	-	-	13,585,997	5.89%	-	-	-	-	13,585,997
Այլ պարտավորություններ	-	-	10,443	-	359.13	-	123	-	10,566
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Մտացված երաշխավորություններ	-	-	8,870,606	1.10%	-	-	-	-	8,870,606
Շահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	-	-	131,328	-	131,328
Տոկոսային ծախս	-	-	(1,330,627)	-	(35,373)	-	(5,414)	-	(1,371,414)
Այլ եկամուտ	572,268	-	2,984	-	-	-	25,909	-	601,161
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	-	-	-	-	(1,313,124)	-	-	-	(1,313,124)

«Անեքիաբանկ» ՓԲԸ
 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2018թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Նշանակալի ազդեցություն ունեցող բաժնետեր		Ամբիջական մայր կազմակերպության դուստր կազմակերպություններ		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ և կապակցված կողմեր		Ընդամենը հազ. դրամ
	Միջին արդյունավետ տոկոսադր.		Միջին արդյունավետ տոկոսադր.		Միջին արդյունավետ տոկոսադր.		Միջին արդյունավետ տոկոսադր.		
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%	
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ									
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	-	-	-	-	-	-	4,061,715	6.66%	4,061,715
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Պարտավորություններ									
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	-	-	62,619	0.00%	879,324	0.00%	-	-	941,943
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցլահանջ ավանդներ	20,562	0.00%	62,690	0.00%	1,085,613	0.00%	1,376,258	0.00%	2,545,123
- Ժամկետային ավանդներ	-	-	-	-	659,326	4.00%	77,155	6.47%	736,481
Այլ փոխառություններ	-	-	21,215,696	6.04%	-	-	-	-	21,215,696
Այլ պարտավորություններ	-	-	13,209	0.00%	-	-	-	-	13,209
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ									
Մտացված երաշխավորություններ	-	-	13,323,384	1.05%	-	-	-	-	13,323,384
Շահույթ (վնաս)									
Տոկոսային եկամուտ	-	-	-	-	-	-	575,789	-	575,789
Տոկոսային ծախս	-	-	(1,384,459)	-	(21,291)	-	(337,771)	-	(1,743,521)
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	-	-	-	-	(1,627,177)	-	-	-	(1,627,177)

35 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառում

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, իսկ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների և ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Չիրացված օգուտ/(վնաս) հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվություններ	585,741,899	583,700,810	(2,041,089)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	33,510,890	34,902,288	1,391,398
Ընդամենը	619,252,789	618,603,098	(649,691)

	Հաշվեկշռային արժեք հազ. դրամ	Իրական արժեք հազ. դրամ	Չիրացված օգուտ/(վնաս) հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների	547,943,183	538,682,849	(9,260,334)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	38,825,463	40,193,704	1,368,241
Ընդամենը	586,768,646	578,876,553	(7,892,093)

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	8,182,045	-	8,182,045
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	73,561	-	73,561
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(35,314)	-	(35,314)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	1,631,420	9,217,567	-	10,848,987
	1,631,420	17,437,859	-	19,069,279

Ստորև բերվող աղյուսակում իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով ներկայացված է այն ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը, որոնք չափվում են իրական արժեքով և որոնց համար բացահայտված է իրական արժեքը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ և պարտավորություններ				
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներ				
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	6,691,791	-	6,691,791
- Ածանցյալ ակտիվներ	-	125,219	-	125,219
- Ածանցյալ պարտավորություններ	-	(20,621)	-	(20,621)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Ներդրումային արժեթղթեր	-	11,602,128	-	11,602,128
	-	18,398,517	-	18,398,517

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառքելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Սովորական և ավելի պարզ ֆինանսական գործիքների, այդ թվում՝ միայն դիտելի շուկայական տվյալներ օգտագործող և ղեկավարության դատողություններ և գնահատումներ գրեթե չպահանջող տոկոսադրույքի և արժույթային սվոպերի, իրական արժեքը որոշելու համար Բանկը կիրառում է ընդունված գնահատման մոդելները: Դիտելի գները և մոդելի ելակետային տվյալները սովորաբար հասանելի են շուկայում՝ ցուցակված պարտքային և բաժնային արժեթղթերի, բորսայում շրջանառվող ածանցյալ գործիքների և բորսայում չշրջանառվող պարզ ածանցյալ գործիքների, այդ թվում՝ տոկոսադրույքի սվոպերի համար:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների իրական արժեքի գնահատման համար ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրությամբ՝ արտարժույթով արտահայտված վարկերի գծով կիրառվող 8%-9.8% զեղչման դրույքները և ՀՀ դրամով արտահայտված վարկերի գծով կիրառվող 10.8%-13.8% զեղչման դրույքները կիրառվում են հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից ակնկալվող դրամական հոսքերը զեղչելու համար:

36 Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

- (i) 2020թ. փետրվարի 21-ին «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» ընկերությունն ամբողջությամբ ձեռք բերեց Բանկի կողմից լրացուցիչ թողարկված 320,000 դրամ անվանական արժեքով 124 բաժնետոմսերը՝ 770,031 դրամով մեկ բաժնետոմսի համար: Գործարքի արդյունքում Բանկի բաժնետերերի կազմը փոխվեց հետևյալ կերպ՝ «Ամերիա Գրուպ» (Սի-Ուայ) (56.47%), ՎԶԵԲ (17.76%), ԱԶԲ (13.94%) և «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» (11.83%):

2019թ. դեկտեմբերի 6-ին Բանկի Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը հաստատեց երկու գործարք.

- «Ամերիա Գրուպ (Սի-Ուայ) Լիմիթիդ»-ին պատկանող 8,788 սովորական բաժնետոմսերը, որոնք կազմում են բաժնետիրական կապիտալի 7.52%-ը, ձեռքբերումը Նուբար Աֆեյանի կողմից
- ձեռք բերված բաժնետոմսերի փոխանցումը Նուբար Աֆեյանի կողմից «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» ԻՆԿ. -ին:

Գործարքների իրականացումն ավարտվեց 2020 մարտի 11-ին: Գործարքների արդյունքում Բանկի բաժնետերերի կազմը փոխվեց հետևյալ կերպ: «Ամերիա Գրուպ» (ՍԻ-Ուայ) (48.95%), ՎԶԵԲ (17.76%), ԱԶԲ (13.94%), «Ի-Էս-Փի-Էս Հոլդինգ Լիմիթիդ» (11.83%) և «Աֆեյան հիմնադրամ Հայաստանի համար» Ինկ. (7.52%):

- (ii) 2019թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո COVID 19 բռնկման հետևանքով համաշխարհային շուկայում տեղի են ունեցել զգալի ցնցումներ: Այլ գործոնների հետ մեկտեղ, հիվանդության բռնկումը հանգեցրել է ֆոնդային բորսայի ցուցանիշների, նավթի և այլ ապրանքների գների կտրուկ անկման: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ Բանկը շարունակում էր իր գործունեությունն առանց ընդհատումների: Բանկի աշխատակիցների մի մասն անցել էր հեռավար աշխատանքի: Առևտրի կենտրոններում գտնվող Բանկի մասնաճյուղերի գործունեությունն ընդհատվել էր կենտրոնների փակման պատճառով:

COVID 19 բռնկման հետևանքով Բանկն ակնկալում է, որ հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները կաճեն 2020թ-ին, մասնավորապես, հյուրանոցային ծառայությունների, մանրածախ առևտրի, սննդի և խմիչքների և անշարժ գույքի ոլորտում գործող իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդների համար:

Բանկը վարկային արձակուրդ է տրամադրել իր ֆիզիկական անձ վարկառուներին երկու ամիս ժամկետով՝ սկսած 2020թ. մարտի 13-ից: Արձակուրդի ժամանակահատվածում ֆիզիկական անձ վարկառուները կարող են չիրականացնել գրաֆիկով նախատեսված իրենց վարկերի մայր գումարների և տոկոսների վճարումները՝ առանց վարկային պատմության վրա որևէ բացասական հետևանքի: Հետագված վճարումները հավասարապես կբաշխվեն 2020թ. հունիսից դեկտեմբեր ընկած ժամանակահատվածում: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների ստորագրման ամսաթվի դրությամբ այս հնարավորությունից օգտվել է միայն սահմանված պահանջներին համապատասխանող վարկառուների մոտ 30%-ը:

Բանկը դիտարկել է հիվանդության բռնկման ազդեցությունն իր իրացվելիության դիրքի և կապիտալի համարժեքության ցուցանիշի վրա տարբեր սթրեսային սցենարների ներքո, և դեկավարությունը գտնում է, որ այն չի ունենա լայնամասշտաբ ազդեցություն Բանկի ցուցանիշների վրա:

Բացի այդ, կարգավորող մարմինը (ՀՀ կենտրոնական բանկը) մտադրություն է հայտնել ցուցաբերել աջակցություն Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական հատվածին, մեղմացնելով նորմատիվները և աջակցելով իրացվելիության հարցում, անհրաժեշտության դեպքում, և ՀՀ կառավարությունն իրականացնում է տնտեսության աջակցության ծրագրեր, որոնք նպատակաուղղված են COVID 19 հետևանքների հաղթահարմանը:

Այնուամենայնիվ, Բանկն ընդունում է, որ սահմանափակումների ժամկետի երկարաձգումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի, վերջինիս ֆինանսական վիճակի և գործառնական գործունեության արդյունքների վրա միջին ժամկետի և երկարաժամկետ հեռանկարում: Բանկը շարունակում է ուշադիր հետևել իրավիճակին և կձեռնարկի պատասխան քայլեր հնարավոր իրադարձությունների և հանգամանքների ազդեցությունը մեղմելու համար՝ դրանց առաջացմանը զուգահեռ: Բանկը քիչ հավանական է համարում սահմանափակումների երկարաձգումը 2020թ. մայիսի 14-ից հետո, քանի որ Հայաստանի Հանրապետության վարչապետը հայտարարել է, որ երկրում արտակարգ դրությունը կդադարի գործել նշված ամսաթվից: